

Татарстан Республикасы Зеленодольск
районы Түбән Карамалы Тау жирлеге
Советы карары белән кабул ителде
2018 елның 30 марта, № 115
Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районаны Карамалы Тау шәһәр
жирлеге башлыгы урынбасары

_____ А.А. Абдуллин

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районанының «Карамалы
Тау шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеке
УСТАВЫ

Карамалы Тау шәһәр тибындагы бистә
2018 нче ел

I башлыгы. ГОМУМИ НИГЕЗЛЭМЭЛЭР

1 Статья. Шэһэр жирлеге һәм аның статусы

1. «Карамалы Тау шэһэр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекенә шэһэр жирлеге статусы бирелде.
2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районның «Карамалы Тау шэһэр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеке (алга таба – шэһэр жирлеге) муниципаль берәмлекенән рәсми исеме.
3. «Карамалы Тау шэһэр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеке Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль района составына керә.

2 Статья. Шэһэр жирлегенең территориаль корылышы

1. Жирлек территориисе составына түбәндәге торак пунктларның территорияләре керә: Олы Ходяш, Бритвин, Мизиново, Исак, кече Йорт, Протопоповка, Рус Шырданы, Улитино, Ходяш тимер юл разъезды поселогы, Луговой, кече Ходяш бистәләре.
2. Жирлекнең административ үзәге-Карамалы Тау шэһэр тибындагы поселогы.
3. Шэһэр жирлеге чикләре «Зеленодольск муниципаль районы «муниципаль берәмлекенән һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 24-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.
4. Шэһэр жирлеге территориисе составына милек рәвешләренә һәм максатчан билгеләнешенә карамастан, жирләр керә.
5. Шэһэр жирлеге чикләрен үзгәртү, аны үзгәртеп кору Татарстан Республикасы законы белән законнарда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

3 Статья. Шэһэр жирлегенең рәсми символлары

1. Шэһэр жирлегенең үз гербы, флагы бар, ул тарихи, мәдәни һәм башка жирле традицияләрне һәм үзенчәлекләрне чагылдыра.
2. Шэһэр жирлеге гербының, флагының тасвиrlамасы шэһэр жирлеге Советының норматив хокукий акты белән раслана.
3. Шэһэр жирлеге гербының сурәте шэһэр жирлеге жирле үзидарә органнарының һәм урындагы затларның мөһерләрендә, бланкларында һәм башка рәсми документларында, шэһэр жирлеге жирле үзидарә органнары биналарының фасадларында, шэһэр жирлеге Советының утырышлар залында, шэһэр жирлеге башлыгының, шэһэр жирлеге башлыгы урынбасарының, шэһэр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасарының эш кабинетларында урнаштырыла. Шэһэр жирлеге гербын рәсми рәвештә күчерүнен башка очраклары шэһэр жирлеге Советы карары белән билгеләнә.
4. Шэһэр жирлегенең гербы, флагы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алышырга тиеш.

4 Статья. Шэһэр жирлеге халкы һәм халкы

Шэһэр жирлегендә яшәүчеләр - Россия Федерациясе гражданнары (алга таба-гражданнар), шэһэр жирлеге территориисендә дайими яки нигездә яшәүче гражданнар.

5 Статья. Шэһэр жирлегендэ җирле үзидарәне гамәлгә ашыруга гражданнарның хокуки, аны гамәлгә ашыру тәртибе һәм гарантияләре

1. Гражданнар референдумда, муниципаль сайлауларда һәм турыдан-туры ихтыяр белдерүнен башка формалары аша, шулай ук әлеге Уставта каралган жирле үзидарә органнары аша жирле үзидарәне гамәлгә ашыралар. Жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда гражданнарның катнашу тәртибе әлеге Устав һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

2. Шэһэр жирлеге территорииясендә дайми яисә нигездә яшәүче чит ил гражданнары жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия.

3. Гражданнар турыдан-туры жирле үзидарә органнарына һәм «Карамалы Тау шэһэр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә вазыйфаи затларына мөрәжәгать итәргә, жирле үзидарә органнары эшчәnlеге турында мәгълүмат алырга хокуклы.

4. Гражданнар жирле үзидарәне гамәлгә ашыруга турыдан-туры, шулай ук үз вәкилләре аша женесе, расасы, милләте, теле, чыгышы, мөлкәти һәм вазыйфаи хәле, дингә, инануларына, җәмәгать берләшмәләренә каравына бәйсез рәвештә тигез хокуклы.

5. Гражданнар шэһэр жирлегенең жирле үзидарә органнарына сайланырга һәм сайланырга хокуклы.

6. Россия Федерациясе дәүләт телен белгән гражданнар муниципаль хезмәт үтү өчен тигез шартларга ия һәм аның женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәтенә һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә, инануларына, җәмәгать берләшмәләренә карауларына, шулай ук муниципаль хезмәткарнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә узуның тигез шартларына ия.

7. Йәркем турыдан-туры жирле үзидарә органнарына һәм шэһэр жирлеге жирле үзидарә вазыйфаи затларына мөрәжәгать итәргә, жирле үзидарә органнары эшчәnlеге турында мәгълүмат алырга хокуклы.

8. Шэһэр жирлеге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары йәркемгә аның хокукларына һәм ирекләренә турыдан-туры кагылучы документлар һәм материаллар белән танышу, шулай ук, әгәр законда башкача каралмаган булса, гражданнар тарафыннан шэһэр жирлеге жирле үзидарә органнары эшчәnlеге турында башка тулы һәм дөрес мәгълүмат алу мөмкинлеген тәэмим итәргә тиеш.

9. Шэһэр жирлегенең жирле үзидарә органнары массакүләм мәгълүмат чаралары аша һәм башка ысул белән халыкка шэһэр жирлеген һәм аның аерым территорияләрен үстерүнен иң мөһим мәсьәләләре, гомуми файдаланудагы транспорт, торак-коммуналь хужалык эше, халыкка төрле хезмәтләр күрсәтүче социаль-мәдәни һәм башка учреждениеләр һәм хезмәтләр челтәрен үстерү, социаль ташламалар, җәмәгать тәртибен саклауның торышы һәм табигый һәм техноген характеристдагы гадәттән тыш хәлләр турында дайми рәвештә хәбәр итәләр.

10. Гражданнар, әгәр законнарга каршы килсәләр, хокукларын, ирекләрен бозсалар, шэһэр жирлеге жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судка шикаять бирергә хокуклы.

6 Статья. Шэһэр жирлегенең жирле үзидарә органнары структурасы

1. Шэһэр жирлегенең жирле үзидарә органнары структурасына шэһэр жирлеге Советы, шэһэр жирлеге башлыгы, шэһэр жирлеге башкарма комитеты, шэһэр жирлегенең Ревизия комиссиясе, әлеге Устав нигезендә төзелә торган башка жирле үзидарә органнары керә.

2. Жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртү шэһэр жирлеге Уставына үзгәрешләр керту юлы белән генә башкарыла.

7 Статья. Шэһэр жирлегенең жирле эһәмияттәгә мәсьәләләре

- 1. Шәһәр жирлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә тубәндәгеләр керә:
- 1) жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролдә тоту, жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисапны төзү һәм раслау;
- 2) жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәрту һәм юкка чыгару;
- 3) шәһәр жирлегенең муниципаль милкендә булган мәлкәткә ия булу, алардан файдалану һәм алар белән эш итү;
- 4) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә Халыкны электр, жылылық, газ һәм су белән тәэммин итү, халыкны ягулык белән тәэммин итүне шәһәр жирлеге чикләрендә оештыру;
- 5) жылылык белән тәэммин итүнең бәя зоналарында жылылык белән тәэммин итүче бердәм оешма тарафыннан жылылык белән тәэммин итү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм (яки) модернизацияләү буенча, жылылык белән тәэммин итү системасының ышанычлылыгын һәм энергетика нәтижәлелеген үстерү өчен кирәк булган һәм жылылык белән тәэммин итү турында 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жылылык белән тәэммин итү системасының ышанычлылыгын һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өчен кирәклө һәм жылылык белән тәэммин итү;
- 6) шәһәр жирлеге чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеге һәм алarda юл хәрәкәте иминлелеген тәэммин итү, шул исәптән парковкалар (парковка урыннары) булдыру һәм функцияләүне тәэммин итү, шәһәр жирлеге чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контролне гамәлгә ашыру, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм юл эшчәнлелеген Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру;
- 7) шәһәр жирлегендә яшәүче һәм аз керемле гражданнарны торак урыннарына мохтаҗ торак урыннары белән тәэммин итү, муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыру, торак төzelеше өчен шартлар тудыру, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру, шулай ук жирле үзидарә органнарының торак законнары нигезендә башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыру;
- күпфатирлы йортларда биналарның милекчеләренә капиталъ ремонт фондын формалаштыру ысууллары, капиталъ ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау тәртибе турында мәгълумат бирү;
- күпфатирлы йортларда гомуми мәлкәткә капиталъ ремонт ясауда кичектергесез ихтыяж туганда, жирле бюджет акчалары хисабына кире һәм (яки) кире кайтарылмый торган нигездә өстәмә ярдәм күрсәтү тәртибен һәм очраклары Исемлеген раслау;
- күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә капиталъ ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау һәм күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең гомуми жыелышын чакыру турындағы каарны кабул итү нәтижәләре турында хәбәр итү, әгәр мондый каар Россия Федерациясе Торак кодексының 170 статьясындағы 6 өлеше нигезендә элегрәк кабул ителмәгән булса, капиталъ ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау мәсьәләсен хәл итү өчен, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә капиталъ ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау турында Каар кабул ителү нәтижәләре турында хәбәр итү;
- күпфатирлы йортка карата капиталъ ремонт фондын формалаштыру турында Каар кабул итү, аның милекчеләре капиталъ ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлаш алган яки алар сайлаган ысул белән, мондый йортта биналарның милекчеләренә кабул ителгән каар турында, шул исәптән, Россия Федерациясе Торак кодексының 170 статьясындағы 7 өлеше нигезендә, системаны кулланып, хәбәр итү дә тормышка ашырылмаган.
- Капиталь ремонтның региональ программыны нигезендә, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә кабул ителгән каар, шул исәптән системаны кулланып, капиталъ ремонт үткәрү турында Каар кабул итү, Россия Федерациясе Торак кодексының 189 статьясындағы 6 өлешендә карапланган очракта, кабул ителгән каар турында, шул исәптән системаны кулланып, капиталъ ремонт үткәрү турында Каар кабул итү;
- 1) халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм шәһәр жирлеге чикләрендә халыкка транспорт хезмәтә күрсәтүне оештыру;
- 2) терроризм һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук шәһәр жирлеге чикләрендә

терроризм һәм экстремизм күренешләре нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә катнашу;

- 3) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, жирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптацияләүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

- 4) шәһәр жирлеге чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнашу;

- 5) шәһәр жирлеге чикләрендә беренчел янғын куркынычсызылыгы чараларын тәэммин иту;

- 6) халыкны элемтә, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәту хезмәтләре белән тәэммин иту өчен шартлар тудыру;

- 7) халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, шәһәр жирлеге китапханәләренең китапханә фондларының сакланышын тәэммин иту һәм комплектлау;

- 8) халыкны мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэммин иту һәм ял оештыру өчен шартлар тудыру;

- 9) шәһәр жирлеге милкендә булган мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану һәм популярлаштыру, шәһәр жирлеге территорииясендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкәрләрне) саклау, куллану һәм популярлаштыру;

- 10) жирле традицион халык сәнгатен үстерү өчен шартлар тудыру, шәһәр жирлегенең халык сәнгате кәсепләрен саклауда, торғызуда һәм үстерүдә катнашу;

- 11) шәһәр жирлеге территорииясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар булдыру, шәһәр жирлегенең рәсми физкультура-сәламәтләндөрү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру;

- 12) халыкның массакүләм ял иту өчен шартлар тудыру һәм халыкның массакүләм ял иту урыннарын жиһазландыруны оештыру, гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәэммин итуне дә кертеп;

- 13) шәһәр жирлегенең архив фондларын формалаштыру;

- 14) каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым жыю) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнашу;

- 15) шәһәр жирлеге территорииясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, күрсәтелгән Кагыйдәләр нигезендә шәһәр жирлеге территориияләрен төзекләндерүне, аларның үтәлешен контролльдә тотуны гамәлгә ашыру, шулай ук шәһәр жирлеге чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклаулы табигать территориияләреннән файдалануны, аларны саклауны, саклауны, яңадан торғызуны оештыру, шәһәр жирлеге чикләрендә урнашкан маҳсус сакланыла торган табигать территориияләрендәге урманнардан файдалануны, аларны саклауны оештыру;

- 16) шәһәр жирлегенең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, шәһәр жирлегенең генераль планнары нигезендә территориияне планлаштыру буенча әзерләнгән документларны раслау, төзелешкә рөхсәтләр бири (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш), шәһәр жирлеге территорииясендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларын төзегәндә, үзгәртеп корганды объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бири, шәһәр жирлеген шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативларын раслау, шәһәр жирлеге чикләрендә жирләрне резервлау һәм жир кишәрлекләрен муниципаль ихтыяжлар өчен алу, шәһәр жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда биналарны карау,

- мондый тикшерүләр барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бири һәм аларны бетерү турында тәкъдимнәр бири;

- 17) адреслар бири, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл чeltәре элементларына (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк яки муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның жирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), шәһәр жирлеге чикләрендә планлаштыру структурасы элементлары атамаларын бири, мондый атамалары

үзгөртү, юкка чыгару, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыру;

- 18) ритуаль хезмәтләр оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту;

- 19) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм шәһәр жирлеге территорииясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

- 20) шәһәр жирлеге территорииясендә авария-коткарку хезмәтләрен һәм (яки) авария-коткарку формированиеләрен төзү, карап тоту һәм аларның эшчәнлеген оештыру;

- 21) су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру;

- 22) шәһәр жирлеге территорииясендә дәвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм саклауны тәэмин итү, шулай ук жирле әһәмияттәге маҳсус сакланыла торган табигать территориияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;

- 23) авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру;

- 24) шәһәр жирлегендә балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

- 25) Россия Федерациясенең су законнары белән билгеләнгән чикләрдә, су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, халыкка аларны куллану чикләүләре турында хәбәр итү;

- 26) жирле традицион халык сәнгатен үстерү өчен шартлар тудыру, шәһәр жирлегендә халык сәнгат кәсепләрен саклап калу, торғызу һәм үстерүдә катнашу;

- 27) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

- 28) жәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнарга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтү, халык дружиналары эшчәнлеге өчен шартлар тудыру;

- 29) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфа буенча бурычларны үтәү чорында торак урыны би्रү;

- 30) жирлекнән хезмәт күрсәтелә торган административ участогында полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә эш өчен бина би्रү;

- 31) «коммерциясез оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтү;

- 32) жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәkle эшләрне башкаруны тәэмин итү, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы төзү турында килешү төзү хокукуна ачык аукцион үткәру;

- 33) шәһәр жирлеге чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыру;

- 34) 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә катнашу «Кадастр эшчәнлеге турында» Комплекслы кадастр эшләрен башкару турында;

- 35) гайлә законнарында билгеләнгән тәртиптә уналты яшькә житкән затларга Өйләнешүгә рөхсәт бири.

2. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары жирле үзидарә органнары белән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча үз вәкаләтләренең бер өлешен шәһәр жирлеге бюджетыннан бюджетка бирелә торган бюджетара трансферлар исәбенә тапшыру турында килешүләр төзегә хокуклы Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Зеленодольск муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары үрсәтелгән килешүләр билгеле бер вакытка төзелергә, аларның гамәлдә булуын туктату нигезләрен һәм тәртибен, шул исәптән вакытыннан алда, тапшырыла торган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәkle бюджетара трансферларның еллык күләмен билгеләү тәртибен, шулай ук килешүләрне үтәмәгән өчен финанс санкцияләрен күздә тотарга тиеш. Килешүләр төзү тәртибе шәһәр жирлеге Уставы һәм (яки) шәһәр жирлеге Советының норматив хокукий актлары белән билгеләнә Күрсәтелгән килешүләр нигезендә тапшырылган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары шәһәр жирлеге Советы карагы белән каралган очракларда һәм тәртиптә үз матди ресурсларыннан һәм

финанс чараларыннан өстәмә файдалану хокукуна ия.

Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары муниципальара массакуләм мәгълүмат чараларын гамәлгә куючылар булып тора ала.

8 Статья. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының шәһәр жирлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә хокуклары

1. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары түбәндәгеләргә хокуклы:

1) шәһәр жирлегенең музейларын булдыру;

2) шәһәр жирлегендә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;

3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;

4) шәһәр жирлеге территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләрнең хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм шәһәр жирлеге территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыруга ярдәм күрсәтү;

6) шәһәр жирлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизацион әзерләү чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнашу;

7) муниципаль Янгын сагы булдыру;

8) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру.

9) кеше хокукларын тәэмин итүгә җәмәгать контролен һәм мәжбүриtotу урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыруучы иҗтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтү;

10) «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомуморсия инвалидлар иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү.

11) торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча гражданнарга муниципаль торак фондыннан торак урыннары биры;

12) шәһәр жирлеге территориясендә яшәүче сүкбай хайваннарны totу һәм totу чараларын гамәлгә ашыру;

13) «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында» 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;

14) инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү;

2. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән мәсьәләләрне хәл итәргә, аларга Федераль законның 19 статьясы нигезендә 6 октябрьдә бирелгән башка дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда катнашырга хокуклы Федераль законнарда каралган булса, шулай ук башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимиите органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясенән төшереп калдырылмаган башка мәсьәләләрне, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелгән бюджеттара трансферлардан тыш, жирле бюджетлар керемнәре исәбенә һәл итәргә, түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәрен керту тәртибе.

9 Статья. Шәһәр жирлегенең муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы

Шәһәр жирлегенең муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы федераль законнар һәм жирле үзидарә турында Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

10 Статья. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының дәүләт хакимиите органнары белән үзара мөнәсәбәтләре

Шәһәр жирлеге үзидарә органнарының дәүләт хакимияте органнары белән үзара бәйләнеше:

- 1) шәһәр жирлегенең социаль-икътисадый үсешенә юнәлдерелгән дәүләт программаларын гамәлгә ашыруда шәһәр жирлеге үзидарә органнарының катнашуы;
- 2) шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хакимияте органнары арасында шартнамәләр (килешүләр) төзү;
- 3) дайми яисә вакытлыча координацияләү, консультатив, киңәшмә һәм башка эш органнарын булдыру;
- 4) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында шәһәр жирлеге Советының закон чыгару инициативасы;
- 5) законнарда билгеләнгән башка хезмәттәшлек формалары.

11 Статья. Муниципаль хезмәтне хокукий жайга салу

Шәһәр жирлегендә муниципаль хезмәтне хокукий жайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләрне, муниципаль хезмәткәр статусын билгеләү, муниципаль хезмәт үтү шартлары һәм тәртибе дә кертеп, «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, шәһәр жирлеге Советы тарафыннан расланган Муниципаль хезмәт турынданагы Нигезләмә һәм шәһәр жирлегенең муниципаль хокукий актлары белән гамәлгә ашырыла.

II башлыгы. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ҺӘМ ХАЛЫКНЫҢ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУДА КАТНАШУЫ

12 Статья. Жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның катнашуы һәм жирле үзидарәне турыдан-туры гамәлгә ашыру формалары

Халык турыдан-туры жирле үзидарәне гамәлгә ашыра һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда түбәндәгә рәвешләрдә катнаша:

- 1) жирле референдум;
- 2) муниципаль сайлаулар;
- 3) депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бирү;
- 4) шәһәр жирлегенең чикләрен үзгәрту һәм үзгәрту мәсьәләләре буенча тавыш бирү;
- 5) халык жыены;
- 6) гражданнарның хокукий инициативасы;
- 7) территориаль ижтимагый үзидарә;
- 8) ачык тыңлаулар;
- 9) гражданнар жыелышы;
- 10) гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы);
- 11) гражданнарны сораштыру;
- 12) жирле эහәмияттәге иң мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы;
- 13) жирле үзидарә органнарына гражданнар мөрәҗәгатьләре;
- 14) Ижтимагый (консультатив) советлар төзү;
- 15) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формалар.

13 Статья. Жирле референдум

1. Жирле референдум федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә

халык тарафыннан турыдан-туры жирле әһәмияттәге мәсъәләләрне хәл итү максатларында үткәрелә.

2. Жирле референдум шәһәр жирлегенең бөтен территориясендә үткәрелә.

3. Жирле референдумда яшәү урыны муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан Россия Федерациясе гражданнары катнашырга хокуклы. Россия Федерациясе гражданнары яшерен тавыш бирүдә гомуми тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә жирле референдумда катнаша.

4. Жирле референдум үткәрү турындагы карап шәһәр жирлеге Советы инициативасы белән кабул ителә:

1) жирле референдумда катнашу хокукуна ия Россия Федерациясе гражданнары тарафыннан тәкъдим ителгән инициатива буенча;

2) уставлары федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәлгән сайлау берләшмәсе, башка иҗтимагый берләшмә, сайлаулар һәм (яки) референдумнарда катнашуны күздә тоткан, алар Федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәлгән;

3) шәһәр жирлеге Советы һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, алар тарафыннан бергә тәкъдим ителгән.

5. Элеге статьяның 4 пункттындагы 2 пунктчасында күрсәтелгән гражданнар, сайлау берләшмәләре, башка иҗтимагый берләшмәләр инициативасы буенча жирле референдумны билгеләү шарты булып әлеге инициативага ярдәм итү өчен имзалар жыю тора, алар саны шәһәр жирлеге территорииясендә теркәлгән референдумда катнашучылар саныннан 5 процент тәшкил итә, эмма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Референдум үткәрү инициативасы шәһәр жирлеге Советы һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе белән берлектә шәһәр жирлеге Советы карапы һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе карапы белән рәсмиләштерелә. Күрсәтелгән инициативаны тәкъдим итү тәртибе шәһәр жирлеге Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

7. Шәһәр жирлеге Советы жирле референдумны жирле референдум үткәрү инициативасын тәкъдим итү турындагы документлар шәһәр жирлеге Советына кергән көннән 30 көн эчендә билгели.

8. Жирле референдумда кабул ителгән тавыш бирү нәтижәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

9. Жирле референдумда кабул ителгән карап шәһәр жирлеге территорииясендә мәжбүри үтәлөргә тиеш һәм дәүләт хакимиятенең нинди дә булса органнары, аларның вазыйфаи затлары яисә шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаҗ түгел.

10. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары жирле референдумда кабул ителгән карапның әлеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэммин итәләр.

11. Жирле референдум үткәрү, шулай ук жирле референдумда кабул ителгән карапга гражданнар, жирле үзидарә органнары, прокурор, федераль закон белән вәкаләтле дәүләт хакимиите органнары тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

12. Гражданнарының жирле референдумда катнашу хокуклары гарантияләре, шулай ук жирле референдумны әзерләү һәм үткәрү тәртибе «Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукуның төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендейгэ 67 - ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартандагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән жайга салына.

14 Статья. Муниципаль сайлаулар

1. Шәһәр жирлегендә муниципаль сайлаулар гомуми тигез һәм турыдан-туры сайлау хокуку нигезендә, яшерен тавыш биргәндә, шәһәр жирлеге Советына депутатлар сайлау максатыннан үткәрелә.

2. Шәһәр жирлеге Советына депутатлар сайлау мәжбүри, вакыт-вакыт булып тора һәм әлеге Уставта билгеләнгән срокларда үткәрелә.

3. Шәһәр жирлеге Советы депутаты итеп Россия Федерациясе гражданы, шулай ук федераль законнарда каралган очракларда, тавыш бирү көнендә 18 яшькә житкән һәм сайлау хокукуна ия

чит ил гражданы сайлана ала.

4. Депутатлар сайлауларын билгеләү түрүндагы карап шәһәр жирлеге Советы тарафыннан 90 көннән дә соңга калмыйча һәм тавыш бириү көненә 80 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә. Күрсәтелгән карап массакүләм мәгълүмат чараларында рәсми рәвештә кабул ителгән көннән биш көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга тиеш.

Федераль законда билгеләнгән очракларда шәһәр жирлеге Советына депутатлар сайлау шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе яисә суд тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр жирлеге Советына депутатлар сайлауларын эзерләү һәм үткәру закон һәм әлеге Устав нигезендә төзелә торган сайлау комиссияләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6. Шәһәр жирлеге Советына депутатлар сайлау бер мандатлы сайлау округлары буенча гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Бер мандатлы сайлау округы буенча теркәлгән, тавыш бирудә катнашкан сайлаучыларның күпчелек тавышын алган кандидат сайланган дип таныла.

8. Теркәлгән кандидатлар тарафыннан тигез тавыш белән теркәлгән кандидат сайланган дип санала.

9. Бер мандатлы сайлау округында тавыш бириүне уздырганда бер кандидатура буенча тавыш бирудә катнашкан сайлаучыларның 50 проценттан да ким булмаган тавышын алган кандидат сайланган дип санала.

10. Шәһәр жирлеге Советы депутатларын сайлау нәтиҗәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

15 Статья. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бириү

1. Шәһәр жирлеге Советы депутаты, шул исәптән шәһәр жирлеге башлыгы, гамәлдәге законнарда һәм әлеге Уставта билгеләнгән нигезләр һәм тәртиптә сайлаучылар тарафыннан чакыртып алышырга мөмкин.

2. Шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу нигезләре булып депутатның хокукка каршы конкрет карарлары яисә гамәлләре (гамәл кылмавы) расланган, ул сайлаучыларның үзенә карата ышаныч уята һәм шәһәр жирлеге башлыгының депутат бурычларын яисә бурычларын үтәмәүдә, депутат, шәһәр жирлеге башлыгы статусына туры килми торган гамәлләр кылуда һәм Россия Федерациясе Конституциясенең, Татарстан Республикасы Конституциясенең, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының суд тәртибендә раслануы тора., һәм башка муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару һәм аларның үз көчләренә керү тәртибе.

3. Шәһәр жирлеге Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бириү Халык инициативасы белән үткәрелә.

4. Шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу һәм гражданнарының имзаларын жыю буенча тавыш бириү инициативасын тәкъдим итү өчен, муниципаль сайлауларда катнашу хокукына ия 10 кешедән дә ким булмаган инициатив төркем оештырыла.

5. Инициатив төркем инициатив төркемне теркәү түрүндагы үтенеч белән шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясенә мөрәжәгать итә. Инициатив төркем үтенечнамәсендә депутатның хокукка каршы конкрет карарга яисә гамәл кылмавына (гамәл кылмавына) аны чакыртып алу өчен нигез булып торган күрсәтмә булырга тиеш, аның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, туган көне, сериясе, номеры һәм датасы, паспортны яки паспортны алмаштыручи документның яисә аны биргән органның исемен яисә кодын күрсәтеп, шулай ук инициатив төркемнең һәр әгъзасының яшәү урыны һәм аның исеменнән шәһәр жирлеге территориясендә эш итәргә вәкаләтле затларның күрсәтелгән булырга тиеш. Инициатив төркемнең үтенечнамәссе күрсәтелгән төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзаланырга тиеш. Үтенечнамәгә депутатның күрсәтелгән хокукка каршы карары яисә гамәле (гамәл кылмавы) расланган суд карары беркетелгән булырга тиеш.

6. Инициатив төркемне теркәү, имзалар жыю, шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бириү инициативасын хуплау йөзеннән, жыелган имзаларны тикшерү жирле

референдум үткөрү өчен законда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7. Шәһәр жирлеге Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирү шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә һәм жирле референдум үткөрү өчен законда билгеләнгән тәртиптә, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

8. Шәһәр жирлеге сайлау комиссиясе инициатив төркеменең утенечнамәсендә караганда, шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү билгеләнгәндә, шәһәр жирлеге Советының тиешле депутаты аны чакыртып алу өчен нигез буларак куелган шартлар буенча аңлатмалар бирергә, кирәклө документлар тапшырырга хокуклы. Күрсәтелгән депутат сайлау комиссиясе, шәһәр жирлеге Советы утырышлары уздырылган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча аларны үткөрү вакыты һәм урыны турында язмача хәбәр ителергә тиеш.

9. Шәһәр жирлеге Советы депутаты аны чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздырганда, сайлаучыларга аны чакыртып алу өчен нигез буларак куелган шартлар буенча аңлатмалар бирү максатларында инициативалы төркем белән тигез нигезләрдә агитация алыш бару хокуына ия.

10. Шәһәр жирлеге Советы депутаты, шул исәптән шәһәр жирлеге башлыгы, чакыртып алынган дип санала, эгәр чакыртып алу өчен тиешле сайлау округында теркәлгән сайлаучыларның яртысыннан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә.

11. Шәһәр жирлеге Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

12. Шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүгә рәсми нәтиҗә ясаганнан соң 5 көн эчендә инициативалы төркемгә, шәһәр жирлеге Советына һәм шәһәр жирлеге Советының тиешле депутатына аны чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре турында язмача хәбәр итә.

16 Статья. Шәһәр жирлегенең чикләрен үзгәртү, үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү

1. Чикләрне үзгәртү, шәһәр жирлеген үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү халыкның элеге чикләрне үзгәртүгә, шәһәр жирлеген үзгәртеп коруга ризалыгын алу максатларында үткәрелә.

2. Шәһәр жирлеге чикләрен үзгәртү, шәһәр жирлеген үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә һәм «Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокуының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендейгэ 67-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартаңдагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш үткәрелә.

3. Шәһәр жирлеге чикләрен үзгәртү, шәһәр жирлеген үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә һәм «Жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартаңдагы 23-ТРЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш үткәрелә.

4. Шәһәр жирлеге чикләрен үзгәртү, шәһәр жирлеген үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү, эгәр анда шәһәр жирлегендә яшәүчеләрнен яртысыннан артыгы яки шәһәр жирлеге өлешендә сайлау хокуына ия булса, узган дип санала. Шәһәр жирлеге чикләрен үзгәртүгә халыкның ризалыгы, шәһәр жирлеген үзгәртеп кору, эгәр күрсәтелгән үзгәрешләр өчен үзгәртеп кору шәһәр жирлегендә яисә шәһәр жирлеге өлешендә катнашкан халыкның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, алынган дип санала.

5. Чикләрне үзгәртү, шәһәр жирлеген үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү нәтижәләре һәм кабул ителгән каарлар рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

17 Статья. Халык жыены

1. «Россия Федерациясендэ жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендөгө 131-ФЗ номерлы Федеरаль законда каалган очракларда гражданнар жыены торак пунктта курсэтелгэн торак пункт территориясен башка жирлек территориясен кертугә, элеге торак пункт территориясендэ гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керүче торак пункттагы шәһәр жирлеге чикләрен үзгәрту мәсьәләсе буенча үткәрелергә мөмкин.

2. Элеге статьяда каалган гражданнар жыены анда торак пункт яки жирлек халкының сайлау хокуына ия яртысыннан артығы катнашуда хокуклы. Гражданнар жыенында катнашучыларның яртысыннан артығы тавыш бирсә, мондый жыенның каары кабул ителгән дип санала.

18 Статья. Гражданнарның хокукый инициативасы

1. Гражданнар элеге Уставта билгеләнгән тәртиптә хокукый инициативага хокуклы.

2. Сайлау хокуына ия гражданнарның инициатив төркеме, шәһәр жирлеге Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртиптә, шәһәр жирлегендә яшәүчеләр саныннан өч проценттан артмаган санда, хокукый инициатива белән чыгыш ясарга мөмкин.

3. Хокукый инициативаны гамәлгә ашыру максатларында гражданнар хокуклы:

яшәү (эш) урыны буенча гражданнар жыелышларын һәм хокукый чыгару инициативасы турында фикер алышу һәм тәкъдим итү буенча башка күмәк чаралар оештырырга һәм үткәрергә;

хокукый инициативаны тәкъдим итүгә ярдәм итү өчен имзалар жыю буенча инициативалы төркемнәр булдыру;

шәһәр жирлегендә яшәүчеләрнең имзаларын жыю һәм законнарга каршы килми торган ысууллар белән хокукый инициативаны тәкъдим итү өчен агитация алыш бару.

4. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары гражданнарга хокукый инициативаны гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

5. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты шәһәр жирлеге Советы, аның ачык утырышында, шәһәр жирлеге башлыгы яисә шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан элеге Уставта билгеләнгән компетенция нигезендә, ул кертелгән көннән өч ай эчендә мәжбүри кааралырга тиеш.

6. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын караганда гражданнарның инициатив төркеме вәкилләренә үз позициясен белдерү мөмкинлеге тәэммин ителергә тиеш.

7. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау процедурасы шәһәр жирлеге Советы Регламенты, шәһәр жирлеге башлыгының, шәһәр жирлеге Башкарма комитетының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

8. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау нәтижәләре буенча кабул ителгән дәлилләнгән каар рәсми рәвештә аның инициатив төркеменә кергән гражданнарга язма рәвештә житкерелергә тиеш.

19 Статья. Территориаль иҗтимагый үзидарә

1. Жирлектә территориаль иҗтимагый үзидарә турыдан-туры халык тарафыннан гражданнар жыелышлары һәм конференцияләре үткәрү юлы белән, шулай ук территориаль иҗтимагый үзидарә органнары булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Территориаль иҗтимагый үзидарә гражданнар яшәшениң түбәндәгे территорияләре чикләрендә гамәлгә ашырыла: күп фатирлы торак йорт подъезды; күп фатирлы торак йорт; торак йортлар төркеме; торак микрорайон; жирлек булмаган торак пункт; шәһәр жирлеге чикләрендә гражданнарның башка яшәү территорияләре.

3. Территориаль иҗтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре шәһәр жирлеге Советы тарафыннан элеге территориядә яшәүче халык тәкъдиме буенча, шәһәр жирлеге Советы тарафыннан расланган шәһәр жирлегендә территориаль иҗтимагый үзидарә турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган Территория башка шундай ук Территория составына көрә алмый.

5. Территориаль ижтимагый үзидарә аның Уставы нигезендә юридик зат була ала һәм коммерциячел булмаган оешманың оештыру-хокукый формасында дәүләт теркәвенә алышырга тиеш.

6. Территориаль ижтимагый үзидарә уставында билгеләнә:

1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;

2) Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенең максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;

3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты;

4) караплар кабул итү тәртибе;

5) мәлкәт сатып алу тәртибе, шулай ук құрсәтелгән мәлкәттән һәм финанс чараларыннан файдалану һәм файдалану тәртибе;

6) территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртибе.

7. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеге мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышлары, конференцияләре аның Уставы нигезендә чакырыла.

8. Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы, әгәр анда уналтынчы яшкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең өтән береннән дә ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе, әгәр анда уналтынчы яшкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең кимендә өтән икесе катнашса, хокуклы дип санала.

9. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруучы гражданнар жыелышының, конференцияләренең аерым вәкаләтләренә көрә:

1) территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;

2) Территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту;

3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау;

4) территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенең төп юнәлешләрен билгеләү;

5) территориаль ижтимагый үзидарәнең көрөнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;

6) территориаль ижтимагый үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы хисапларны карау һәм раслау.

10. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары:

1) Тиешле территориядә яшәүче халық мәнфәгатьләрен тәкъдим итәләр;

2) гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карапларның үтәлешен тәэмин итәләр;

3) территорияне карап тоту, төзекләндерү буенча хужалық эшчәнлеген, тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш иктыяжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән башка хужалық эшчәнлеген, құрсәтелгән гражданнар акчалары исәбеннән дә, шәһәр жирлеге башкарма комитеты белән шәһәр жирлеге бюджеты акчаларын кулланып та башкара алалар;

4) шәһәр жирлеге Советына, шәһәр жирлеге башлыгына һәм шәһәр жирлеге башкарма комитетына әлеге органнар һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектларын кертергә хокуклы.

11. Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе, жирле бюджеттан кирәкләр акчалар бүләп бирү шартлары һәм тәртибе әлеге Устав һәм шәһәр жирлеге Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

20 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру тәртибе

1. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында шәһәр жирлеге халкы, жирле үзидарә органнары инициативасы белән гражданнарның инициатив төркеме оештырыла, ул

территориаль жемегать үзидарәсе Уставы проектын эшләүне һәм территориядә яшәүче гражданнар жыелышын оештыра, аның чикләрендә әлеге территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Гражданнар жыелышы Тиешле территориядә территориаль ижтимагый үзидарә оештыру турында Карап кабул итә, аның уставын кабул итә, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәүгә бәйле мәсьәләләр буенча шәһәр жирлеге Советында гражданнар жыелышын тәкъдим итәргә вәкаләтле вәкилне (вәкилләрен) билгели.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә территориаль ижтимагый үзидарә уставы шәһәр жирлеге Советы тарафынан гамәлгә қуелган дип санала.

21 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү тәртибе

1. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү өчен гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкиле (вәкаләтле вәкилләре) шәһәр жирлеге башлыгына тапшырыла:

1) территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турында гражданнар жыелышының барлык вәкаләтле вәкилләре тарафынан имзаланган гариза;

2) Территориаль ижтимагый үзидарә оештыру турында Карап кабул ителгән гражданнар жыелышының беркетмәсе, анда, фамилиясен, исемен, әтисенең исемен, туган көнен, сериясен, паспорт бирү номерын һәм датасын, гражданин паспортын алыштыруучы документны, һәр вәкаләтле вәкилнең яшәү урыны адресын күрсәтеп, гражданнар жыелышының беркетмәсе;

3) территориаль ижтимагый үзидарә Уставының ике нөхчәсе.

2. Башка документларны тапшыру турындагы таләп, әлеге статьяның 1 пунктында билгеләнгән документлардан тыш, рөхсәт ителми.

Вәкаләтле вәкилгә документлар алу өчен, исемлек һәм аны алу датасы күрсәтелгән расписка бирелә.

3. Шәһәр жирлеге башлыгы территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турындагы документлар көргән көннән ике атна эчендә аның уставын теркәү яки аны теркәүдән баш тарту турында шәһәр жирлеге Советы Карапы проектын алдан карауны һәм әзерләүне оештыра.

4. Гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкилләре территориаль ижтимагый үзидарә уставын алдан караганда һәм киңәшмә тавышы хокуку белән шәһәр жирлеге Советы утырышында катнашырга хокуклы.

5. Шәһәр жирлеге Советы территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү яисә аны теркәүдән баш тарту турында әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән документларны шәһәр жирлеге башлыгы алғаннан соң 30 көн эчендә карап кабул итә. Уставын теркәүдән баш тарту мотивлаштырылган булырга тиеш.

6. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булырга мөмкин:

1) территориаль ижтимагый үзидарә уставы нормаларына Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына, шәһәр жирлеге Уставына, башка муниципаль хокукий актларга каршы килү;

2) әлеге Уставының 19 статьясындагы 4 пункты таләпләрен үтәмәү.

7. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәүдән баш тарту территориаль ижтимагый үзидарә оештыруның максатка ярашсызлыгы аркасында рөхсәт ителми.

8. Шәһәр жирлеге Советы тарафынан кабул ителгән территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү мәсьәләсө буенча дәлилләнгән карап өч көн дәвамында рәсми рәвештә гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкиленә (вәкаләтле вәкилләренә) язма рәвештә житкерелергә тиеш.

9. Шәһәр жирлеге Советы тарафынан территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турында Карап кабул ителгән очракта, уставының бер нөхчәсе, аны теркәү турында билге белән, гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкиленә тапшырыла, икенче нөхчәсе шәһәр жирлеге Советында саклана.

10. Территориаль ижтимагый үзидарә уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр

әлеге статьяда билгеләнгән тәртиптә шәһәр жирлеге Советы тарафыннан теркәлергә тиеш. Күрсәтелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр аларны теркәгән көннән үз көченә керә.

22 Статья. Халык тыңлаулары, ижтимагый фикер алышулар

1. Шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлыгы катнашында жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары турында фикер алышу өчен халык алдында тыңлаулар үткәрергә мөмкин.

2. Халык тыңлаулары халык, шәһәр жирлеге Советы яисә шәһәр жирлеге башлыгы инициативасы белән үткәрелә.

Халык яисә шәһәр жирлеге Советы инициативасы буенча үткәрелә торган ачык тыңлаулар шәһәр жирлеге Советы, ә шәһәр жирлеге башлыгы инициативасы белән шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Ачык тыңлауларга чыгарылырга тиеш:

1) шәһәр жирлеге Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукий акт проекты, шәһәр жирлеге Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл янадан күрсәту формасына үзгәрешләр кертелә торган очраклардан тыш;

2) шәһәр жирлеге бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) шәһәр жирлегенең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты;

4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә шәһәр жирлеген үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән йә гражданнар жыеннарында белдерелгән муниципаль берәмлек халкының ризалыгын алу таләп ителә торган очраклардан тыш, шәһәр жирлеген үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр.

4. Гавами тыңлаулар үткәрү турындагы карап, әгәр законнарда башкача билгеләнмәгән булса, тиешле орган яисә шәһәр жирлегенең вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль хокукий акт проектын караган көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

5. Гавами тыңлаулар уздыру турындагы карап, аларны үткәрү вакыты һәм урыны һәм тиешле муниципаль хокукий акт проекты, гавами тыңлаулар уздыру көненә кадәр, әгәр законнарда башкача билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар уздырылган көнгә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга (халыкка житкерелергә тиеш.

6. Халык алдында тыңлаулар үткәрү турындагы карап басылып чыккан көннән алып һәм шәһәр жирлегенең яшәүчеләр шәһәр жирлеге башлыгына гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язмача тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, шул исәптән муниципаль хокукий акт проектына карата ачык тыңлауларга чыгарыла торган төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр җибәрергә хокуклы. Шәһәр жирлеге башлыгы кергән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр ачык тыңлауларда катнашучыларга житкерелә.

7. Гавами тыңлаулар, әгәр законнарда башкача билгеләнмәгән булса, муниципаль хокукий акт проектын карау көненә 7 көннән дә соңга калмыйча үткәрелә. Халык алдында тыңлаулар белгечләр, эксперtlar, кызыксынган затларны чакырып үткәрелә.

8. Ачык тыңлаулар үткәрү нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлегенең вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле тәкъдимнәр кабул ителә, алар компетенциясенә гавами тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукий акт проектын кабул итү кертелгән.

9. Ачык тыңлаулар нәтижәләре, кабул ителгән каарларның дәлилләнгән нигезләнүен дә кертеп, гавами тыңлаулар уздырганнан соң 7 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга (халыкка житкерелергә тиеш.

10. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе шәһәр жирлеге Советының норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында шәһәр жирлеге халкына

алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан танышуны, муниципаль берәмлек халкын гавами тыңлауларда катнашуны, кабул ителгән каарларның дәлилләнгән нигезләнүен дә кертеп, гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастыруны (халыкка житкерүне) тәэмин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

11. Генераль план проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, Территорияне планлаштыру проекты, территорияне межалау проектлары, территорияне төзекләндерү қагыйдәләре проекты, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә totkan проектлар, жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы каарлар проектлары, капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнәң, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы каарлар проектлары буенча, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның башка төренә рөхсәт ителгән бер төрен үзгәртү мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә расланмаган булганда, жәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы закон нигезләмәләрен исәпкә алып, шәһәр жирлеге Советы тарафыннан расланган Халык алдында тыңлаулар турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

12. Авыл торак пунктында урнашкан жирле үзидарә органы карамагындағы бердәнбер медицина оешмасына карата, аны бетерү, аның аерымланган бүлекчәсе эшчәнлеген туктату турында Карап кабул иту 29.1 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. «Россия Федерациясендә гражданнар сәламәтлеген саклау нигезләре турында» 2011 елның 21 ноябрендәге 323-ФЗ номерлы Федераль закон, әлеге авыл торак пунктында яшәүчеләренең ижтимагый (гавами) тыңлаулар нәтижәләре буенча белдерелгән фикерен исәпкә алып, аларны уздыру күрсәтелгән медицина оешмасын гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы тарафыннан оештырыла. Әлеге өлештә караплан җәмәгать (гавами) тыңлауларын үткәрү һәм аларның нәтижәләрен билгеләү тәртибе «Россия Федерациясендә гражданнар сәламәтлеген саклау нигезләре турында» 2011 елның 21 ноябрендәге 323-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә медицина оешмасын гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

23 Статья. Гражданнар жыелышы

1. Жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикер алышу, халыкка жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлеге жирле үзидарә вазыйфаи затлары эшчәнлеге турында мәгълүмат бирү, Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру өчен шәһәр жирлеге территориясендә гражданнар жыелышлары үткәрелергә мөмкин. Гражданнар жыелышлары микрорайоннар, торак массивлар, кварталлар, урамнар, торак йортлар буенча чакырыла.

2. Гражданнар жыелышы халык, шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлыгы инициативасы белән, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә уставында каралган очракларда үткәрелә.

3. Шәһәр жирлеге Советы яисә шәһәр жирлеге башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар жыелышы шәһәр жирлеге Советы яисә шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан билгеләнә.

4. Халык инициативасы буенча үткәрелә торган гражданнар жыелышы территориаль ижтимагый үзидарә органнарының, халык саныннан кимендә 10 процента булган гражданнар төркеменең язма тәкъдиме буенча шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә,

Тиешле территориядә яшәүче һәм әлеге территорияләрдә урнашкан предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре жыелышында катнашырга хокуклы.

Гражданнар жыелышын үткәрү турындагы тәкъдимдә аны карап тикшерүгә чыгарыла торган мәсьәләләр исемлеге, жыелышны үткәрү вакыты һәм урыны булырга тиеш. Тәкъдим вәкаләтле затлар тарафыннан имзалаңырга тиеш, ә жыелышны үткәрү инициативасы белән бер төркем гражданнар – бу гражданнар мөрәжәгать итсә, аларның һәркайсының фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган көнен, яшәү урынын күрсәтеп.

Шәһәр жирлеге Советы гражданнарның жыелышын якындағы утырышта үткәрү турындагы

тәкъдимне карый.

Шәһәр жирлеге Советы гражданнарның жыелышын аның максатка яраксызлыгы аркасында үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

5. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм үткәру тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

6. Гражданнар жыелышын үткәру вакыты һәм урыны турында һәм фикер алышуга кертелә торган мәсьәләләр турында тиешле территориядә яшәүчеләр жыелыш уздырылган көнгә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча, массакүләм мәғълумат чараларын, почта хәбәрләрен, һәр фатирны (шәхси) тикшерү, белдерүләр һәм башка мөмкин булган чараларны кулланып хәбәр итәләр.

Гражданнар жыелышына әзерлекне һәм үткәрүне шәһәр жирлеге башкарма комитеты тәэмин итә.

7. Жыелышлар эшендә әлеге территорииядә яшәүче, сайлау хокуына ия 18 яшкә житкән гражданнар катнаша ала. Жыелышта катнашырга хокуклы гражданнарның гомуми саны Россия Федерациясе гражданнарының яшәү урыны һәм яшәү урыны буенча теркәү исәбенә алу күрсәткечләре нигезендә билгеләнә.

Гражданнар жыелышы жыелышта катнашырга хокуклы гражданнар саныннан кимендә өчтән бер өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

Жыелыш каарлары жыелышта катнашкан гражданнарның күпчелек тавышы белән кабул итәлә.

8. Гражданнар жыелышы жирле үзидарә органнарына һәм шәһәр жирлегенең жирле үзидарә вазыйфаи затларына мөрәҗәттәләр кабул итәргә, шулай ук жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлегенең жирле үзидарә вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә гражданнар жыелышын тәкъдим итәргә вәкаләтле затларны сайларга мөмкин.

9. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гражданнар жыелышы территорииаль ижтимагый үзидарә уставы белән аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча каарар кабул итә.

10. Гражданнар жыелышы тарафыннан кабул итәлгән мөрәҗәттәләр жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлегенең жирле үзидарә вазыйфаи затлары тарафыннан мәҗбүри кааралырга тиеш.

11. Гражданнар жыелышын билгеләү һәм үткәру тәртибе, шулай ук гражданнар жыелышының вәкаләтләре федераль закон, әлеге Устав һәм шәһәр жирлеге Советының норматив хокукый акты, территорииаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

12. Гражданнар жыелышының нәтижәләре аны үткәргәннән соң бер ай эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

24 Статья. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы)

1. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм шәһәр жирлегендә яшәүче барлык кешеләрнең фикерен ачыклау зарурилыгы очрагында үткәрелә. Шәһәр жирлегенең тиешле территорииаль өлешләрендә яшәүчеләр арасыннан гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) гражданнар жыелышын чакыру авырайган, шул исәптән тиешле территорииядә яшәүче һәм гражданнар жыелышында катнашырга хокуклы кешеләр саны 300 кешедән артып киткән очракларда үткәрелә.

2. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) гражданнар жыелышының вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) халык, шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлыгы инициативасы белән үткәрелә. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) шәһәр жирлеге Советы яисә шәһәр жирлеге башлыгы инициативасы белән үткәрелә. Халык инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

4. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы), әгәр анда сайланган делегатларның яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала. Конференция каарлары (делегатлар

жыелышлары) конференциядә катнашучы делегатларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

5. Гражданнарны (делегатлар жыелышларын) билгеләү һәм үткәрү, делегатлар сайлау тәртибе әлеге Устав һәм шәһәр жирлеге Советының норматив хокукий акты, территориаль иҗтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

6. Территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) территориаль иҗтимагый үзидарә уставында каралган тәртиптә һәм очракларда билгеләнә һәм үткәрелә.

7. Гражданнар (делегатлар жыелышлары) конференциясе нәтижәләре аны уздырганнан соң бер ай эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

25 Статья. Гражданнарны кабул иту

1. Гражданнарны сораштыру жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәүләт хакимиите органнары тарафыннан кабул ителгән каарларда халыкның фикерен ачыклау һәм исәпкә алу өчен шәһәр жирлеге территорииясендә яисә территорииясендә үткәрелә.

Сораштыру нәтижәләре тәкъдим итү характерына ия.

2. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукуна ия шәһәр жирлеге халкы катнаша ала.

3. Гражданнарны сораштыру инициатива буенча үткәрелә:

1) шәһәр жирлеге Советы яисә шәһәр жирлеге башлыгы – жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары - шәһәр жирләренең максатчан билгеләнешен республика һәм республика әһәмиятendәге объектлар өчен үзгәртү турында каарлар кабул иткәндә гражданнарның фикерен исәпкә алу өчен.

4. Гражданнар арасында сораштыру үткәрү һәм билгеләү тәртибе шәһәр жирлеге Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

5. Гражданнарны сораштыру билгеләү турындагы каар шәһәр жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Шәһәр жирлеге Советының гражданнар арасында сораштыру билгеләү турындагы каарында билгеләнә:

1) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары;

2) Сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләнене (мәсьәләләрне) формулировкалау;

3) сораштыру үткәрү методикасы;

4) сораштыру кәгазе формасы;

5) сораштыруда катнашучы шәһәр жирлегендә яшәүчеләрнең минималь саны.

6. Шәһәр жирлегендә яшәүчеләр халыктан сораштыру үткәрү турында 10 көннән дә ким булмаган мәғьлумат житкерелергә тиеш.

7. Гражданнарны сораштыру әзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле чарапларны финанслау гамәлгә ашырыла:

1) шәһәр жирлеге бюджеты акчалары исәбеннән – шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары инициативасы буенча сораштыру үткәрү турында;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән - Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары инициативасы буенча сораштыру уздырганда.

8. Сораштыру нәтижәләре аны үткәргәннән соң бер ай эчендә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш. Сораштыру нәтижәләре белән шәһәр жирлегендә яшәүче һәр кеше таныша ала. Сораштыру нәтижәләре шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле каарлар кабул иткәндә мәжбүри исәпкә алышырга тиеш.

26 Статья. Жирле әһәмияттәге ин мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер альшусы

1. Муниципаль хокукий актлар проектларын һәм жирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләрне халык фикер альшусына чыгару турындагы каар шәһәр жирлеге Советы тарафыннан үз инициативасы яисә тиешле терриориядә яшәүче гражданнар таләбе буенча шәһәр жирлеге

Советы билгеләгән тәртиптә кабул ителә.

2. Муниципаль хокукий акт проекты тексты һәм халык фикер альшуына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча башка материаллар, аларны халык фикер альшуына чыгару турында Карап кабул ителгәннән соң биш көннән дә сонга калмыйча, массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыга, жирлек халкына танышу өчен мөмкин булган урыннарда жибәрелә, башка ысуллар белән халыкка игълан ителә.

3. Халык фикер альшуына мәсьәлә чыгару белән бергә шәһәр жирлеге Советы фикер альшу барышында кергән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне карау эшен оештыруның вакытын һәм тәртибен билгели, әлеге максат өчен махсус комиссия булдыра.

4. Шәһәр жирлеге Советы үзе чыгара торган муниципаль хокукий актлар проектлары һәм жирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча фикер альшуны тәэмин итә, моның өчен кирәклә шартлар тудыра.

5. Халык фикер альшуына чыгарылган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр шәһәр жирлеге Советына жибәрелә.

6. Муниципаль хокукий акт проектлары һәм жирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр шәһәр жирлеге Советы тарафыннан карала.

7. Халык фикер альшуы нәтижәләре турында халыкка хәбәр ителә.

27 Статья. Авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнар мөрәҗәгате

1. Гражданнар шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнарына индивидуаль һәм күмәк мөрәҗәгатыләргә хокуклы.

2. Гражданнар мөрәҗәгатыләре «Россия Федерациясе гражданнары мөрәҗәгатыләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль законда, шулай ук Татарстан Республикасының гамәлдәге законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда каралырга тиеш.

3. Гражданнар мөрәҗәгатыләрен карау тәртибен һәм срокларын бозган өчен Жирле үзидарәнен вазыйфаи затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

28 Статья. Шәһәр жирлегенең Ижтимагый (консультатив) советлары

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча каарлар эшләгәндә һәм гамәлгә ашырганда, жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә җәмәгать контролен гамәлгә ашырганда гражданнарының һәм шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлекен тәэмин итү максатларында шәһәр жирлегенең Ижтимагый советы барлыкка килә.

2. Шәһәр жирлегенең Ижтимагый советы шәһәр жирлегендә яшәүчеләрнең, ижтимагый берләшмәләрнең һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларның үз теләгә белән катнашуы нигезендә формалаша.

3. Шәһәр жирлегенең Ижтимагый советын формалаштыру тәртибе, аның утырышларын үткәрү һәм каарлар кабул итү тәртибе, шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының мәгълүмат бирү, консультация бирү һәм башка мәсьәләләр буенча җаваплылыгы, аны жибәрү процедурасы, шулай ук аны оештыру һәм эшчәнлегенең башка мәсьәләләре шәһәр жирлеге Советы тарафыннан расланган Нигезләмә белән билгеләнә.

4. Башка ижтимагый (консультатив) Советлар шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнарында аларның каарлары нигезендә барлыкка килергә мөмкин.

5. Ижтимагый (консультатив) советларда эш ижтимагый башлангычларда алып барыла.

29 Статья. Шәһәр жирлеге халкы тарафыннан жирле үзидарәне турыдан-туры гамәлгә ашыруның һәм аны гамәлгә ашыруда катнашуның башка рәвешләре

1. Элеге Уставта каарлган федераль закон нигезендә халык тарафыннан турыдан-туры жирле үзидарә гамәлгә ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы белән бергә гражданнар жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль

законнарга, Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формаларда катнашырга хокуклы.

2. Шәһәр жирлегендә яшәүчеләрнең турыдан-туры жирле үзидарәне гамәлгә ашыруы һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруды катнашузы законлылық, иреклелек принципларына нигезләнә.

Жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлеге жирле үзидарә вазыйфай затлары халыкка шәһәр жирлегендә яшәүчеләр тарафыннан турыдан-туры жирле үзидарәне гамәлгә ашыруды һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруды катнашуында ярдәм итәргә тиеш.

III башлыгы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

30 Статья. Шәһәр жирлеге Советы-шәһәр жирлеге жирле үзидарәсенен вәкиллекле органы

1. Шәһәр жирлеге Советы-Жирле үзидарәнен дайми эшләүче, коллегиаль вәкиллекле органы

2. Шәһәр жирлеге Советының тулы рәсми атамасы-Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Карамалы Тау шәһәр жирлеге Советы. Шәһәр жирлеге Советының кыскартылган рәсми атамасы-ТР Зеленодольск района Карамалы Тау шәһәр жирлеге Советы.

3. Шәһәр жирлеге Советының вәкаләтләре вакыты-5 ел.

4. Шәһәр жирлеге Советы шәһәр жирлегендә яшәүчеләргә хисап тотты һәм контрольдә тотылды.

5. Шәһәр жирлеге Советының үз исеме белән шәһәр жирлеге гербы сурәтләнгән мәһер, бланклар бар.

6. Шәһәр жирлеге Советы эшчәнлеген тәэмүн итү чыгымнары шәһәр жирлеге бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

31 Статья. Шәһәр жирлеге Советы составы

1. Шәһәр жирлеге Советы берманатлы сайлау округлары буенча муниципаль сайлауларда сайланган 10 депутаттан тора.

2. Шәһәр жирлеге советы аның составына шәһәр жирлеге Советының билгеләнгән саныннан кимендә өтчән ике депутат сайлаганда хокуклы була.

3. Шәһәр жирлеге уставы белән шәһәр жирлеге советы утырышының хокуклы булуы билгеләнә. Шәһәр жирлеге Советы утырышы, әгәр анда сайланган депутатлар санының 50 проценттан кимрәгә катнашса, хокуклы дип санала алмый. Шәһәр жирлеге Советы утырышлары өч айга кимендә бер тапкыр уздырыла.

4. Шәһәр жирлегенең яңа сайланган Советы шәһәр жирлеге Уставында билгеләнгән беренче утырышка шәһәр жирлеге Советы тулы хокуклы составта сайланган көннән алыш 30 көннән дә артык була алмаган срокка жыела.

32 Статья. Шәһәр жирлеге Советы депутаты статусы

1. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләре сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш шәһәр жирлеге Советы эшли башлаганнан бирле туктатыла.

2. Шәһәр жирлеге Советы депутаты, әлеге Уставта билгеләнгән очраклардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алыш бара.

3. Шәһәр жирлеге Советы депутаты статусы белән бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

4. Шәһәр жирлеге Советы депутатына үз вәкаләтләрен законнар, әлеге Устав, шәһәр жирлеге Советы каарлары нигезендә қаршылыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмүн ителә.

5. Шәһәр жирлеге Советы депутаты шәһәр жирлеге Советы тарафыннан расланган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән депутатның түбәндәге йөкләмәләре булырга тиеш:

1) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә шәхсән яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә йогынты ясау өчен файдаланмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык тәртиптән тыелырга, шулай ук аның аbruена яисә шәһәр жирлеге Советы аbruена зыян китерә алышлык низаглы ситуацияләрдән котылырга;

3) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - шәхси кызыксыну депутатлык вазыйфаларының объектив башкарылуына тәэсир итә яки йогынты ясый ала торган ситуациядә - бу хакта шәһәр жирлеге советына хәбәр итәргә һәм әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлтелгән аның карарын үтәргә;

4) шәһәр жирлеге Советында билгеләнгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълуматларны таратмаска һәм кулланмаска;

6) физик һәм юридик затлардан (буләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка буләкләүләр) депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә акчалата бүләк алмаска.

6. Шәһәр жирлеге Советы депутаты 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, «аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачарга һәм аларны ачарга, чит ил банкларында акча һәм кыйммәтләрне саклауны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану.

7. Коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациисе законнары нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характеристыннадагы йөкләмәләр турында белешмәләрнен дөреслеген һәм тулышыгын тикшерү Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) карары буенча үткәрелә.

8. Әлеге статьяның 7 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтиҗәсенә «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыklаганда, «аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларга ия булуны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациисе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акча һәм кыйммәтләрне сакларга, чит ил финанс инструментларына ия булырга һәм (яисә) файдаланырга», Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән, шәһәр жирлеге Советын тиешле карап кабул итәргә вәкаләтле вәкил яисә судка мөрәҗәгать итә.

9. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре турында белешмәләр «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә Зеленодольск муниципаль районы сайтында урнаштырыла һәм (яки)

муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә массакүләм мәгълүмат чараларын бастырып чыгару өчен бирелә.

10. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткәրү тормыш белән тәэммин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә объектларының функцияләвен бозу, жәяүлеләрнең һәм (яки) транспорт чараларының хәрәкәтенә комачаулык тудырмау яки гражданнарның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына керүенә юл куймау шарты белән үткәрелә. Мондый очрашулар турында Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына хәбәр итү таләп ителми. Шул ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарга аларны үткәру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

11. Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәру өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгелиләр, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәру өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

12. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13. Депутатның сайлаучылар белән жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара формасында сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә үткәрүгә комачаулау Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка китерә.

33 Статья. Шәһәр жирлеге Советы депутатының сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Шәһәр жирлеге Советы депутаты сайлаучылар, шулай ук аның сайлау округы территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Шәһәр жирлеге Советы депутаты сайлаучылар алдында жаваплы һәм аларга хисап tota.

3. Шәһәр жирлеге Советы депутаты сайлаучылар алдында үз эшләре турында елга бер тапкыр хисап tota, аларны дайими рәвештә шәһәр жирлеге Советы эше турында хәбәр итә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

4. Шәһәр жирлеге Советы депутаты шәһәр жирлеге халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәэммин итү буенча законнарда каралар күрергә, шул исәптән алардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятыләрне карага, аларда булган мәсьәләләрне дөрес һәм үз вакытында хәл итәргә тиеш.

34 Статья. Яңа сайланган шәһәр жирлеге Советының эшен оештыру

1. Яңа чакырылыш шәһәр жирлеге Советы беренче утырышка шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе сайланғаннан соң ун көннән дә соңга калмыйча жыела. Сайлаулардан соң беренче утырыш шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан чакырыла, ә ул булмаганды – шәһәр жирлеге сайлау комиссиясе тарафыннан.

2. Сайлаулардан соң шәһәр жирлеге Советының беренче утырышын шәһәр жирлегенең яңа башлыгы сайланганчы ача һәм яше буенча иң өлкәне шәһәр жирлеге Советы депутаты алып бара.

35 Статья. Шәһәр жирлеге Советы компетенциясе

1. Шәһәр жирлеге Советы компетенциясендә:

- 1) шәһәр жирлеге уставын кабул итү һәм ана үзгәрешләр кертү;
- 2) шәһәр жирлеге территориясендә гомуми мәжбүри кагыйдәләр билгеләү;
- 3) шәһәр жирлеге бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;

4) жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәрту һәм юкка чыгару, аларны түләү буенча ташламалар бирү, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә;

5) шәһәр жирлегенең социаль-икътисади үсеш стратегиясен раслау;

6) шәһәр жирлеге чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору турында инициативаны тәкъдим итү;

7) шәһәр жирлеге Советына депутатлар сайлауны билгеләү; шәһәр жирлеге Советына депутатлар сайлау буенча сайлау округлары схемасын раслау;

8) жирле референдум билгеләү;

9) шәһәр жирлеге башлыгын сайлау;

10) шәһәр жирлеге Башлыгы урынбасарын сайлау;

11) муниципаль район Советына шәһәр жирлеге Советы депутатлары арасыннан шәһәр жирлеге вәкилен сайлау;

12) шәһәр жирлеге сайлау комиссиясе әгъзаларын билгеләү;

13) шәһәр жирлегенең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү, шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү билгеләү;

14) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукун гамәлгә ашыру;

15) шәһәр жирлегенең муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен, шул исәптән аны федераль законнар нигезендә хосусыйлаштыру тәртибен һәм шартларын билгеләү; читләштереп калуы шәһәр жирлеге Советы тарафыннан килештерелеп яисә расланганнын соң гамәлгә ашырыла торган муниципаль мөлкәт тәрләре исемлеген билгеләү;

16) муниципаль предприятиеләрне төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү турында, шулай ук федераль законнарда каралган очраклардан тыш, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәт күрсәтүләренә тарифларны билгеләү турында каарлар кабул итү тәртибен билгеләү;

17) шәһәр жирлегенең муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләү;

18) жирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру яғыннан тәэммин итү тәртибен билгеләү;

19) жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен башкаруын контролльдә тоту;

20) шәһәр жирлеге башлыгын отставкага жибәрү турында Карап кабул итү;

21) шәһәр жирлеге территориясендәге урамнарга һәм торак пунктларның башка өлешләренә исем бирү һәм аларның исемнәрен үзгәрту турындагы мәсьәләләрне хәл итү;

22) гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурсларның жирле резервларын булдыру һәм алардан файдалану тәртибен билгеләү;

23) муниципаль махсуслаштырылган торак фондыннан торак урыннары бирү тәртибен билгеләү;

24) шәһәр жирлегенең Ревизия комиссиясен формалаштыру;

25) территориаль ижтимагый үзидарә органнарына шәһәр жирлеге бюджетыннан кирәkle акчалар бүлеп бирү шартларын һәм тәртибен билгеләү;

26) коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларны (коммуналь комплекс оешмалары – электр һәм (яки) жылылык белән тәэммин итү өлкәсендә товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләр товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифлардан тыш), коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга, коммуналь комплекс оешмалары тарифларына, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләр билгеләү;;

27) шәһәр жирлеген территориаль планлаштыру документларын, шәһәр жирлеген шәһәр төzelеше проектлаштыруның жирле нормативларын, шәһәр жирлегеннән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләрен, Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексы нигезендә башка шәһәр төzelеше документларын раслау;

28) автоном коммерцияле булмаган оешмалар һәм фондлар рәвешендә коммерцияле булмаган оешмалар төзү турында каарлар кабул итү;

- 29) үз массакұләм мәгълүмат чарапарын гамәлгә кую;
- 30) шәһәр жирлеге Уставын һәм шәһәр жирлеге Советы қаарларын аңлату;
- 31) үз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча шәһәр жирлеге Советы Регламентын һәм башка қаарлар кабул итү;
- 32) шәһәр жирлеге Советы Аппараты түрында нигезләмәне раслау;
- 33) шәһәр жирлекенең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларын раслау, аларга таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;
- 34) шәһәр жирлеге территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен раслау;
- 35) шәһәр жирлекенең Ревизия комиссиясен формалаштыру;
- 36) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән жирлекләрнең вәкиллекле органнары қарамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук әлеге устав белән шәһәр жирлеге Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

2. Шәһәр жирлеге Советы Президиумы вәкаләтләренә әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән, шәһәр жирлеге Советының аерым компетенциясенә кертелмәгән мәсьәләләр керә.

3. Шәһәр жирлеге Советы яисә аерым депутатлар (депутатлар төркеме) тарафыннан, аны үтәү барышында шәһәр жирлеге бюджеты акчалары белән нинди дә булса формада булса да, шәһәр жирлеге бюджеты акчаларыннан тыш, шәһәр жирлеге Советы һәм депутатлар эшчәнлеген тәэмим итүгә юнәлдерелә торган акчалардан тыш, шәһәр жирлеге бюджеты акчалары белән идарә итү һәм (яисә) боерыкнамә рөхсәт ителми.

36 Статья. Шәһәр жирлеге Советының эш тәртибе

1. Шәһәр жирлеге Советының эш тәртибе әлеге Устав һәм шәһәр жирлеге Советының регламенты белән билгеләнә.

2. Шәһәр жирлеге Советының төп эш формасы булып аның сессияләре тора, аларда шәһәр жирлеге Советы компетенциясенә караган мәсьәләләр хәл ителә.

3. Шәһәр жирлеге Советы сессиясе, әгәр анда шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, хоқуклы.

4. Шәһәр жирлеге Советының чираттагы сессияләре кирәк булган саен, әмма кимендә ике айга бер тапкыр үткәрелә. Чираттан тыш сессияләр шәһәр жирлеге башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше чакырыла.

5. Совет сессияләре шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан чакырыла. Шәһәр жирлеге Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы сессиянең вакыты, урыны һәм көн тәртибе түрында биш көннән дә соңға калмычча, ә чираттан тыш сессиянең көн тәртибе, аны үткәргүгә кадәр бер көннән дә соңға калмычча хәбәр ителә.

6. Шәһәр жирлеге Советы сессияләре ачык һәм ачык үткәрелә. Шәһәр жирлеге Советының ачык утырышларында теләсә кайсы граждан катнаша ала.

7. Шәһәр жирлеге Советының һәр сессияндә сессия беркетмәсе алыш барыла. Сессия беркетмәсенә сессияне үткәрү датасы, урыны һәм вакыты түрында белешмәләр кертелә, қарада торган барлык мәсьәләләр күчерелә һәм тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелгән барлык кабул ителгән қаарлар теркәлә. Шәһәр жирлеге Советы сессиясе беркетмәсенә кул куйғаннан соң, шәһәр жирлеге башлыгы аның белән шәһәр жирлекендә яшәүче һәр кеше таныша ала.

8. Шәһәр жирлеге Советы сессияләрендә һәр депутат бер тавышка ия. Шәһәр жирлеге Советы депутаты үзенең тавыш бирү хокуқын шәхсән үзе гамәлгә ашыра. Шәһәр жирлеге Советы сессияләрендә тавыш бирү ачык (шул исәптән исемле) һәм яшерен булырга мөмкин. Тавыш бирүнен һәр төрен куллану очраклары әлеге Устав, шәһәр жирлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

9. Шәһәр жирлеге башлыгы тавышы шәһәр жирлеге Советы қаарларын кабул иткәндә шәһәр жирлеге Советы депутаты тавышы буларак исәпкә алына.

10. Шәһәр жирлеге Советы Президиумы эшен оештыру шәһәр жирлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

34 Статья. Шәһәр жирлеге Советы эшчәнлеген оештыру

1. Шәһәр жирлеге Советы эшчәнлеген оештыруны шәһәр жирлеге башлыгы башкара.

2. Шәһәр жирлеге Советы Регламенты нигезендә шәһәр жирлеге Советы компетенциясенә кергән мәсьәләләрне алдан карау һәм әзерләү өчен, депутатлар арасыннан, шәһәр жирлеге башлыгы һәм аның урынбасарыннан тыш, дайми яки вакытлы комиссияләр (яисә) әлеге мәсьәләләрне әзерләү өчен жаваплы депутатлар шәһәр жирлеге советы эшчәнлегенең төп юнәлешләре буенча билгеләнә ала. Депутат ике дайми комиссиядә дә эшләргә хокуклы.

3. Муниципаль программаларны, шәһәр жирлеге Советы каарлары проектларын әзерләү, шәһәр жирлеге карамагына кертелгән ин мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен, шәһәр жирлеге Советы каршында аны хәл итү буенча депутатлар, шәһәр жирлеге башкарма комитеты, ижтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр, белгечләр, эксперталар һәм шәһәр жирлеге халкы составында эшче, эксперт һәм башка киңәшмә төркемнәре төзелергә мөмкин.

38 Статья. Шәһәр жирлеге Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару

1. Шәһәр жирлеге Советы шәһәр жирлеге территорииясендә әлеге Устав нигезләмәләренең шәһәр жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив актларның үтәлешен, шәһәр жирлеге бюджеты үтәлешен, кулланылышын контролъдә тота

бюджеттан тыш фондлардан, шәһәр жирлекен үстерү программаларыннан, шәһәр жирлеге башкарма комитеты һәм аның житәкчесе эшчәнлегеннән тора.

2. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан закон, әлеге Устав һәм башка муниципаль хокукий актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, шәһәр жирлеге Советы каары белән депутатлар арасыннан әлеге фактларны тикшерү өчен вакытлыча контроль комиссияләр төзелергә мөмкин.

3. Законнар нигезендә шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлыклары шәһәр жирлеге бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне файдалануның нәтиҗәлелеге, шулай ук шәһәр жирлеге Башкарма комитетының финанс-хужалык эшчәнлегенең башка мәсьәләләре буенча тикшерүләр (ревизияләр) үткәрергә мөмкин. Тикшерүләр (ревизияләр) үткәрүгә бәйсез аудиторлар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары белгечләре билгеләнгән тәртиптә җәлеп итelerгә мөмкин.

4. Эгәр законда башкача билгеләнмәгән булса, шәһәр жирлеге Советы, аның контроль комиссияләре, шәһәр жирлеге Советы депутаты мөрәҗәгате буенча шәһәр жирлеге Советы карамагына караган мәсьәләләр буенча соратып алына торган мәгълүматны бирергә тиеш, ә муниципаль хокукий актларның законнарын бозу очрагында хокук бозуларны бетерү һәм гаепле затларны жаваплылыкка тарту өчен кичекмәстән чаралар күрергә кирәк.

5. Шәһәр жирлеге Советы шәһәр жирлеге башлыгының шәһәр жирлеге башкарма комитеты һәм жирле үзидарә органнарының эшчәнлеге, эшчәнлеге, шул исәптән шәһәр жирлеге Советы тарафыннан қуелган мәсьәләләрне хәл итү турында еллык хисапларын тыңлый.

6. Шәһәр жирлеге Советы, контроль функцияләр башкарлып, шәһәр жирлеге Башкарма комитетының финанс-хужалык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокуклы түгел.

39 Статья. Муниципаль район Советына шәһәр жирлеге вәкилен сайлау

1. Шәһәр жирлеге вәкиле яшерен яисә ачык тавыш бирү юлы белән Зеленодольск муниципаль районы Советына шәһәр жирлеге Советы депутатлары арасыннан сайланы.

2. Сайланган дип шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш биргән кандидат санала.

40 Статья. Шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Шәһәр жирлеге Советының вәкаләтләре 2003 елның 6 октябрендәге 73-ФЗ номерлы

Федераль законның 73 статьясында каралған тәртиптә һәм нигезләр буенча вакытыннан алда тұктатылырга мөмкин

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» гы 131-ФЗ номерлы федераль закон. Шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләре шулай ук тұктатыла очракта:

1) шәһәр жирлеге Советы тарафыннан үз-үзен таркату турында Карап кабул итү. Шул ук вакытта үз-үзен таркату турында карап шәһәр жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә;

2) шәһәр жирлеге Советы депутатларының әлеге составының законсызлығы турында, шул исәптән депутатларның үз вәкаләтләре тұктатылуға бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Югары суды карапының үз көченә керүе;

3) «гомуми белем турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3, 5, 7, 7.2 өлешләре нигезендә гамәлгә ашырыла торған муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору очрагында шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта да «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законға үзгәрешләр көртү хакында федераль закон проектын беренче уқылышта кабул итте;

4) шәһәр жирлеге тарафыннан аның шәһәр округы белән берләшүенә бәйле рәвештә муниципаль берәмлек статусын югалту;

5) шәһәр жирлеге яисә шәһәр жирлеге белән шәһәр округы чикләренең үзгәрүе нәтижәсендә килеп чыккан сайлаучыларның санын 25% тан арттыру;

6) халыкның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карапны гамәлгә ашыру өчен кирәклө муниципаль хокукий актны бастырып чыгару срокын бозу.

2. Шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда тұктату аның депутатларының вәкаләтләрен вакытыннан алда тұктатуга кiterә.

3. Шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләре вакытыннан алда тұктатылған очракта, вакытыннан алда сайлаулар федераль закон белән билгеләнгән срокларда үткәрелә.

41 Статья. Шәһәр жирлеге Советының үз-үзен таркату турында Карап кабул итү тәртибе

1. Шәһәр жирлеге Советының үз-үзен таркату турындагы карап шәһәр жирлеге башлығы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә яртысыннан да ким булмаган санда кабул итelerгә мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында Карап кабул итү инициативасы күрсәтелергә тиеш түгел:

1) шәһәр жирлеге Советы сайланғаннан соң беренче ел дәвамында;

2) шәһәр жирлеге бюджетын кабул итү һәм аның үтәлеше турында хисап раслау чорында;

3) шәһәр жирлеге башлығын чакыртып алу турында тавыш бирү уздыру чорында йә аның вәкаләтләре вакытыннан алда тұктатылған очракта.

3. Шәһәр жирлеге Советының үз-үзен таркату турындагы язма тәкъдименде үз-үзен таркату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа үз-үзен таркату сәбәпләрен нигезли торған башка материаллар күштүлөрга мөмкин.

4. Депутатлар арасыннан үз-үзен таркату мәсьәләсен алдан карау өчен шәһәр жирлеге Советы карапы белән комиссия төзелә. Шәһәр жирлеге Советы яисә шәһәр жирлеге башлығы карапы белән шәһәр жирлеге Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә халық алдында тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Шәһәр жирлеге Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дәвамлылығы шәһәр жирлеге Советы депутатлары һәм шәһәр жирлеге халқы тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлық шартлары һәм нигезләмәләре буенча һәрьяклы һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзене таркату турында карап үз-үзене таркату турындагы инициативаны тәкъдим иткән көннән ике ай узгач кабул итelerгә мөмкин.

6. Шәһәр жирлеге Советының үз-үзен таркату турындагы карапы яшерен тавыш бирү юлы белән шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан өчтән ике тавыш белән кабул ителә.

7. Шәһәр жирлеге Советы үз-үзен таркату турындагы тәкъдим кире каккан очракта, үз-үзен

таркату турында кабат инициатива үз-үзен таркату турындагы мәсъелә буенча тавыш биргән көннән бер елдан да соңға калмыйча күрсәтелергә мөмкин.

42 Статья. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкалар;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтsez яисә чикләнгән эшчән дип тану;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;
- 5) судның гаепләү каарының үз көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясенән читкә дайми яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йә аларга Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә дайми яшәү хокукуны раслаучы чит ил гражданы яисә башка документ алу хокукуна ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы чит ил дәүләте гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

8) сайлаучылар фикере;

9) шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручи альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) халыкка турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру өчен кирәклө муниципаль хокукий актны бастырып чыгару срокын бозу;

12) 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка очракларда

«Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» һәм башка федераль законнар белән.

2. Шәһәр жирлеге Советының шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы каары вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңға калмыйча кабул ителә.

Татарстан Республикасының югари вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югари башкарма органы житәкчесе) шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн - әлеге гариза шәһәр жирлеге Советына көргөн көн.

3. Шәһәр жирлеге Советының әлеге статьяның 1 пункттындагы 1-7, 10 һәм 11 пунктчаларында күрсәтелгән очракларда шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләрен туктату турында Каарында шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләрен туктату көне билгеләнә.

4. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләре әлеге статьяның 1 пункттындагы 8 пунктчасында кааралган очракта, шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләрен рәсми бастырып чыгарган көннән туктатыла.

5. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләре әлеге статьяның 1 пункттындагы 9 пунктчасында кааралган очракта, шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

6. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, депутатның естәмә сайлаулар Федераль Закон, 2007 елның 7 маенданы 21-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр жирлеге Советы депутаты вәкаләтләре «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләуләрне үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

IV башлыгы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ БАШЛЫГЫ

43 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгы-шәһәр жирлегенең югары вазыйфаи заты

1. Шәһәр жирлеге башлыгы шәһәр жирлегенең иң югары вазыйфаи заты булып тора.
2. Шәһәр жирлеге башлыгы шәһәр жирлеге Советы тарафыннан сайланы һәм аның рәисе булып тора.
3. Шәһәр жирлеге башлыгының рәсми исеме – «Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге башлыгы.
4. Шәһәр жирлеге башлыгы вазыйфасы буенча Зеленодольск муниципаль районы Советы депутаты булып тора.

44 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгын сайлау тәртибе

1. Шәһәр жирлеге башлыгы яңа сайланган шәһәр жирлеге Советының беренче сессиясенде шәһәр жирлеге Советы депутатлары арасыннан яшерен тавыш бирү юлы белән шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләре вакытына сайланы. Шәһәр жирлеге башлыгын сайлау шәһәр жирлеге Советы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителә торган кандидатлар арасыннан, шул исәптән шәһәр жирлеге халкы, ижтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Шәһәр жирлеге Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә, шәһәр жирлеге башлыгы итеп сайланган дип санала.

3. Сайланганнан соң шәһәр жирлеге башлыгы түбәндәге ант бирә:

«Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Башлыгы вазыйфаларын башкарганда, Россия Федерациясе Конституциясен һәм законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен һәм законнарын, «Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставын үтәргә, «Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы «муниципаль берәмлеге халкының тормыш-көнкүрешен тәэмин итү, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен яклау өчен барлык көчләрен һәм белемнәрен куярга».

45 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгы статусы

1. Шәһәр жирлеге башлыгы дайими нигездә эшли.

2. Шәһәр жирлеге башлыгы дайими нигездә биләп торучы Зеленодольск муниципаль районы Советында сайланган очракта, ул шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләрен бушатылмаган нигездә башкара.

3. Үз вәкаләтләрен дайими нигездә гамәлгә ашыручи шәһәр жирлеге башлыгы хокуклы түгел:

- эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә, коммерцияле оешма белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр советы идарәсендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләре, сәяси партиядә катнашудан тыш), башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларының, күчемsez милек милекчеләр ширкәтененең гомуми жыельышында (конференцияләрдә) яки катнашудан тыш), катнашырга (очраклардан тыш);, федераль законнарда каралган очракларда һәм оешма белән идарә итүдә катнашу Россия Федерациисе законнары нигезендә жирле үзидарә органы исеменнән гамәлгә ашырыла.;

- башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә, укытучы, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансрана алмый, әгәр Россия Федерациисенең халыкара килешүенде яки Россия Федерациисе законнарында башкача каралмаган булса;

- Россия Федерациисенең халыкара килешүенде яки Россия Федерациисе законнарында

башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче башка чит ил коммерцияле булмаган оешмалары һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

Үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручи шәһәр жирлеге башлыгы граждан, административ яки җинаять эшне буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

Шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле башка чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

4. Шәһәр жирлеге башлыгы 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш. Шәһәр жирлеге башлыгының вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла- «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль закон, «аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән.

5. Шәһәр жирлеге башлыгы үз эшчәнлегендә шәһәр жирлеге халкына һәм шәһәр жирлеге советына федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә хисап тотылды һәм хисап тотылды.

6. Шәһәр жирлеге башлыгы шәһәр жирлеге Советына ел саен үз эшчәнлекләренең нәтижәләре турында отчет бирә.

46 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләре

Шәһәр жирлеге башлыгы:

1) башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә шәһәр жирлеге исеменнән эш итә, ышанычнамәсез шәһәр жирлеге исеменнән эш итә;

2) шәһәр жирлеге Советы эшен оештыра, шәһәр жирлеге Советы һәм шәһәр жирлеге Советы Президиумы утырышларын чакыра һәм аларга рәислек итә;

3) шәһәр жирлеге Советының чираттан тыш утырышы чакыруын таләп итәргә хокуклы;

4) Әлеге уставта билгеләнгән тәртиптә шәһәр жирлеге Советы тарафыннан кабул ителгән хокукый актларга кул куя һәм халыкка житкәрә;

5) үз вәкаләтләре чикләрендә шәһәр жирлеге Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара;

6) шәһәр жирлеге Советы эшнәнә хәбәрдарлыкны һәм жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алуны тәэмин итү буенча чаралар күрә;

7) гражданнарны кабул итүне, аларның мөрәҗәгатьләрен, гаризаларын һәм шикаятыләрен карауны оештыра;

8) шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге Советы Президиумы утырышлары беркетмәләренә кул куя;

9) шәһәр жирлеге Советы аппараты эшнә житәкчелек итә;

10) шәһәр жирлеге Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны координацияли;

11) шәһәр жирлеге советын карап totу һәм аларның эшчәнлеген тәэмин итү өчен шәһәр жирлеге бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

12) Закон һәм әлеге Устав нигезендә гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру буенча шәһәр жирлеге Советының хокукый актын кабул итүне оештыра;

13) шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының федераль башкарма хакимият органнарының

территориаль органнары, башка федераль органнар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән шәһәр жирлеге территориясендә эш итүче кирәклө үзара хезмәттәшлекен тәэмин итә;

14) шәһәр жирлеге исеменнән дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләрнен жирле үзидарә органнары белән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән үзара хезмәттәшлек һәм гамәлләрне координацияләү турында килешүләр һәм килешүләр тези;

15) финанс органы турындагы Нигезләмә нигезендә бюджетның агымдагы үтәлешен контролльдә тотарга.

16) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

16) муниципаль-шәхси партнёрлык проектын гамәлгә ашыру турында муниципаль-хосусый партнёрлык өлкәсендә каараллар кабул итә, әгәр гавами партнёр булып муниципаль берәмлек торса йә муниципаль берәмлек катнашында уртак конкурс үздыру планлаштырыла (Россия Федерациясе, Россия Федерации субъекты катнашында уртак конкурс үздыру планлаштырыла торган очраклардан тыш), шулай ук «дәүләт-хосусый партнёрлык турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законда кааралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру құздә тотыла),, муниципаль-шәхси партнёрлык һәм Россия Федерациисенең аерым закон актларына үзгәрешләр көртү турында " гы Федераль закон, башка федераль законнар һәм Россия Федерациисенең норматив хоқуқый актлары, Россия Федерации субъектларының норматив хоқуқый актлары, шәһәр жирлеге Уставы һәм шәһәр жирлеге Советының норматив хоқуқый актлары;

16.1) «Россия Федерациисендә дәүләт-хосусый партнёрлык, муниципаль-хосусый партнёрлык һәм Россия Федерациисенең аерым закон актларына үзгәрешләр көртү турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясындагы 2 өлешендә кааралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга вәкаләтле жирле үзидарә органы билгели;

16.2) проектның нәтижәлелеген бәяләү үздыру һәм аның чагыштырма өстенлекен билгеләү өчен, 13 июльдәге Федераль законның 9 статьясындагы 2-5 өлешләре нигезендә, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органына муниципаль - шәхси партнёрлык проектын жибәрә. «Россия Федерациисендә дәүләт-хосусый партнёрлык, муниципаль-хосусый партнёрлык һәм Россия Федерациисенең аерым закон актларына үзгәрешләр көртү турында» 2015 елның 224-ФЗ номерлы федераль закон;

17) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль берәмлекләр башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләрне, шулай ук әлеге Устав, шәһәр жирлеге Советы каараллары белән шәһәр жирлеге башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

47 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары

1. Шәһәр жирлеге башлыгы тәкъдиме белән шәһәр жирлеге Советы тарафыннан депутатлар арасыннан шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары сайланы.

2. Шәһәр жирлеге Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә, шәһәр жирлеге башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

3. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары шәһәр жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлү буенча функцияләрне башкара, шәһәр жирлеге Башлыгы йөкләмәләрен үти, ә вакытлыча булмаганды (авыруга яки ялга китүгә бәйле рәвештә) яки үз бурычларын үти алмаган яисә вәкаләтләрен вакытыннан алда туктаткан очракта, шәһәр жирлеге Башлыгы вазыйфаларын башкара.

4. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасарының рәсми исеме – «Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы башлыгы урынбасары».

5. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен азат ителгән яки бушатылмаган нигездә башкара. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасарының эш шартлары шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары хокуклы түгел:

- эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә, коммерцияле оешма белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр советы идарәсендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләре, сәяси партиядә катнашудан тыш), башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төzelеш, гараж кооперативларының, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтененең гомуми жыелышында (конференцияләрдә) яки катнашудан тыш), катнашырга (очраклардан тыш);, федераль законнарда каралган очракларда һәм оешма белән идарә итүдә катнашу Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле үзидарә органы исеменнән гамәлгә ашырыла;

- башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә, укытучы, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансрана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүенде яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

- Россия Федерациясенең халықара килешүенде яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче башка чит ил коммерцияле булмаган оешмалары һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

Үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары граждан, административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасарының вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, «аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачарга һәм аларны ачарга, чит ил банкларында акча һәм кыйммәтләрне саклауны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану.

Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле башка чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

6. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары вәкаләтләре элеге Уставның 42 статьясындагы 1 пунктының 1-10 пунктчаларында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

7. Шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары шәһәр жирлеге башлыгы инициативасы буенча яисә шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше таләбе буенча кабул ителә торган шәһәр жирлеге Советы каары буенча да вазыйфадан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин. Шәһәр жирлеге Башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы каарар шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

48 Статья. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затларга салына торган чикләүләр һәм вазыйфалар

1. Шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары вазыйфаларын биләүгә дәгъва итүче гражданнар һәм шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары вазыйфаларын биләүче затлар үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук Татарстан Республикасының югары вазыйфаи затына (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесенә) үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыралар., Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә.

2. Шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары вазыйфаларын биләүче затларның керемнәре, чыгымнары, милке һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр Зеленодольск муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырыла һәм (яки) массакүләм мәгълүмат чараларын муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.

3. Керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә тапшырыла торган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) карапы буенча гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә гамәлгә ашырылган тикшерү нәтиҗәсендә шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары вазыйфаларын биләүче зат тарафыннан 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның чыгымнарының һәм башка затларның аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын абыклаганда., «Аерым категория затларга Россия Федерациисе территориясенәннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) шәһәр жирлеге башлыгы вазыйфасын биләүче затның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать итә, шәһәр жирлеге Башлыгы урынбасарын, аның карата башка дисциплинар жәза куллануы турында тиешле карап кабул итәргә вәкаләтле шәһәр жирлеге Советына яки судка мөрәжәгать итәргә.

49 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) «Россия Федерациисенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74.1 статьясы нигезендә отставкага жибәрү;

4) «Россия Федерациисенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфадан читләштерү;

5) суд тарафыннан эшкә яраксыз яисә чикләнгән эшчән дип тану;

6) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;

7) судның гаепләү карапының үз көченә керүе;

8) Россия Федерациисенән читкә дайими яшәү урынына чыгу;

9) Россия Федерациисе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә

чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йә аларга Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә дайми яшәү хокуқын раслаучы чит ил гражданы яисә башка документ алу хокуқына ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы чит ил дәүләте гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

10) сайлаучылар тарафыннан фикерләр;

11) сәламәтлек торышы буенча шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләрен суд тәртибенде билгеләнгән чыдамлылык сәләтө;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3, 5, 7, 7.2 өлешләре нигезендә, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору;

13) шәһәр жирлеге тарафыннан аның шәһәр округы белән берләшүенә бәйле рәвештә муниципаль берәмлек статусы югалган очракта;

14) турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль хокукий актны бастырып чыгаруу срогын бозу;

15) шәһәр жирлеге сайлаучылары саны арткан очракта, шәһәр жирлеге яисә шәһәр жирлеге белән шәһәр округы берләшмәсө чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан 25 проценттан артык очракта;

16) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне үтәмәү.

2. Шәһәр жирлеге башлыгының вәкаләтләре шулай ук 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» гы Федераль законда, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның көрөмнәренә туры килүен тикшереп тору турында» гы Федераль законда, «аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны ачуны, чит ил банкларында күлдагы акча һәм кыйммәтләрне саклауны тыю турында » гы 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, тыюларны үтәмәүгә бәйле рәвештә дә, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану»темасына "түгәрәк өстәл" утырыши узды.

3. Шәһәр жирлеге башлыгын отставкага жибәрү турындагы мәсьәләне караганда, утырыш шәһәр жирлеге Советы депутаты, мона вәкаләтле шәһәр жирлеге Советы Рәисе рәислегендә уза.

4. Шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки суд каары буенча суд каары буенча бәяләмә рәвешендә процессуаль мәжбүри итү чараларын куллану очрагында.

шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары вазыйфасын вакытлыча башкаручы.

5. Шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге статьяның 1 пунктындагы 1-11, 16 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча, шәһәр жирлегенең яңа башлыгын сайлау шәһәр жирлеге Советының якынданы утырышында гамәлгә ашырыла.

6. Шәһәр жирлеге башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, шәһәр жирлеге Советы тарафыннан үз составыннан яисә конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан сайлап алына торган шәһәр жирлеге башлыгын сайлау вәкаләтләре туктатылган көннән алты айдан да соңға калмычча гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта әгәр шәһәр жирлеге Советының вәкаләтләре вакыты чыкканчы алты айдан да ким вакыт калса, шәһәр жирлеге башлыгын шәһәр жирлеге Советы составыннан сайлау яңа сайланган шәһәр жирлеге Советының беренче утырышында, ә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан шәһәр жирлеге башлыгын сайлау хокуклы составта шәһәр жирлеге Советы сайланганнан соң өч ай дәвамында башкарыла.

7. Вәкаләтләре шәһәр жирлеге башлыгы вазыйфасыннан читләштерү турында Татарстан Республикасы Президентының хокукий акты нигезендә йә шәһәр жирлеге башлыгын отставкага жибәрү турында шәһәр жирлеге Советы каары нигезендә вакытыннан алда туктатылган шәһәр жирлеге башлыгы әлеге хокукий актка яисә суд тәртибенде кааррга шикаять бирсә, шәһәр жирлеге

Советы үз составыннан яисә кандидатлардан шәһәр жирлеге Советы тарафыннан сайланы торган шәһәр жирлеге башлыгын сайлау турында Карап кабул итү хокукуында түгел, конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән карап законлы көченә кергәнчे.

V башлыгы. ЫШАНЫЧ ЮГАЛУ СӘБӘПЛЕ, ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ВАЗЫФАЛАРНЫ БИЛӘҮЧЕ ЗАТЛАРНЫ ЭШТӘН АЗАТ ИТУ (ВАЗЫФАДАН АЗАТ ИТУ)

50 Статья. Ышаныч югалуга бәйле рәвештә, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларны эштән азат итү (вазыйфадан азат итү)

1. Федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукий актларда каралган тәртиптә муниципаль вазыйфа биләүче зат, ышаныч югалуга бәйле рәвештә, эштән азат ителергә (вазыйфадан азат ителергә) тиеш:

1) мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм (яки) җайга салу буенча зат тарафыннан чаралар күрү, аны яклавы ул булган;

2) зат тарафыннан үз керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълумат бирү яисә белә торып дөрес булмаган яки тулы булмаган мәгълумат бирү турында;

3) затның, Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, коммерция оешмасы белән идарә итү органы эшчәнлегендә түләүле нигездә катнашуы;

4) зат тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

5) затның, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче башка чит ил коммерцияле булмаган оешмалары һәм аларның структур бүлекчәләре составына керүе.

2. Узенә буйсынган затның мәнфәгатьләр конфликtyна китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынуы барлыкка килүе турында мәгълум булган муниципаль вазыйфаны биләп торучы зат тарафыннан үзенә буйсынган зат тарафыннан мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм (яки) җайга салу чаралары кабул ителгән очракта да, ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат ителергә (вазыйфадан азат ителергә) тиеш.

3. Коррупциягә каршы тору турында «2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федеpаль законның 15 статьясында каралган ышаныч югалу сәбәпле, тиешле вазифаны биләп торган жирле үзидарә органы тарафыннан муниципаль вазифаны биләп торучы затка карата эштән азат итү (вазыйфадан азат итү) рәвешендәге түләттерү турында белешмәләр әлеге зат үз вазифасын биләп торган затлар реестрина кертелә.

VI башлыгы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

51 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты-шәһәр жирлеге жирле үзидарә башкарма комитеты

1. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты әлеге Уставта жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен вәкаләтләр бирелгән жирле үзидарә башкарма - боеру органы булып тора.

2. Шәһәр жирлеге Башкарма комитетының тулы рәсми исеме - Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Карамалы Тау шәһәр жирлеге башкарма комитеты. Жирlek Башкарма комитетының кыскартылган рәсми атамасы - ТР Түбән Карамалы Тау муниципаль районы Башкарма комитеты.

3. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты шәһәр жирлеге Советына, шәһәр жирлеге башлыгына

һәм шәһәр жирлегендә яшәүчеләргә хисап тотты һәм контролъдә тотылды.

4. Шәһәр жирлеге башкарма комитетының мөхере, бланклары бар.

5. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшчәнлеген тәэммин итү чыгымнары жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

52 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты структурасы

1. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты структурасы шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе тәкъдиме белән раслана.

2. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты структурасына шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасарлары, башка вазыйфай затлар һәм (яки) шәһәр жирлеге Башкарма комитетының тармак (функциональ) органнары керә.

3. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшчәнлегендә ярдәм итү, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча мәсьәләләрне килештереп хәл итү өчен, шәһәр жирлеге башкарма комитеты каршында шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе каары белән координация, эксперт һәм башка иҗтимагый (консультатив) Советлар төзелергә мөмkin. Күрсәтелгән Советлар шәһәр жирлеге башкарма комитеты структурасына керми. Аларда эш жәмәгать башлангычларында алып барыла.

53 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләре

1. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты компетенциясенә түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- шәһәр жирлеге бюджеты проектын эшли;
- шәһәр жирлегенең социаль-икътисади үсеш Стратегиясен эшли һәм тормышка ашыра;
- шәһәр жирлеге бюджетының үтәлешен тәэммин итә;
- шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында хисап, шәһәр жирлегенең социаль-икътисади үсеш стратегиясе үтәлеше турында хисап әзерли;

- шәһәр жирлегенең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын характерлый торган статистик күрсәткечләр жыюны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә дәүләт хакимиите органнарына бирүне оештыра;

- шәһәр жирлеге бюджеты акчалары хисабына тормышка ашырыла торган озак сроклы максатчан программаларны (ярдәмче программаларны) раслый, аларны тормышка ашыру срокларын билгели, озак сроклы максатчан программаларны эшләү һәм аларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында кааралар кабул итү тәртибен билгели;

2) муниципаль милек белән идарә итү, шәһәр жирлеге территориясендә предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мәнәсәбәтләр өлкәсендә:

- шәһәр жирлегенең муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итә, муниципаль милек объектларын төзү, сатып алу, куллану, алар белән эш итү һәм арендалау мәсьәләләрен хәл итә;

- шәһәр жирлеге Советы каары белән билгеләнә торган очракларда, шәһәр жирлеге Советы килешүенә (раславына) муниципаль милекне читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр әзерли һәм кертә;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән шәһәр жирлегенең икътисадый һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек турында килешүләр төзи; шәһәр жирлеге территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек формасындағы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

- билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр булдыра, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс яғыннан тәэммин итә, муниципаль учреждениеләрне һәм Предприятиеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, контракт

нигезендә билгели һәм аларның житәкчеләрен биләп торган вазыйфадан азат итә;

- муниципаль заказ формалаштыра һәм урнаштыра; шәһәр жирлеген төзекләндерү, халыкка коммуналь хезмәт күрсәтү, социаль инфраструктура объектларын төзү һәм ремонтлау, продукция житештерү, халыкның көнкүреш һәм социаль - мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен кирәkle хезмәтләр күрсәтү, шәһәр жирлегенең үз матди һәм финанс чараларын кулланып башка эшләрне башкаруга заказ бирә;

3) территориаль планлаштыру, жирдән һәм башка табигый ресурслардан файдалану, әйләнәтирәлекне саклау өлкәсендә:

- шәһәр жирлеге Советы раславына шәһәр жирлегенең генераль планы проектын һәм шәһәр жирлегенең башка шәһәр төzelеше документлары проектларын әзерли һәм кертә, аларның үтәлешен тәэммин итә;

- шәһәр жирлегенең генераль планы нигезендә территорияне планлаштыру буенча әзерләнгән документларны шәһәр жирлеге Советына раслауга әзерли һәм кертә;

- шәһәр жирлеге Советы раславына шәһәр жирлеген шәһәр төzelеше проектлаштыруның жирле нормативларын кертә;

- Жир биләмәләреннән файдалану һәм төzelеш Кагыйдәләре проектын, шул исәптән мондый кагыйдәләргә үзгәрешләрне, шәһәр жирлеге Советына раслауга кертә һәм эшли;

- шәһәр жирлеге территорииясендә урнашкан капиталъ төzelеш объектларын төзегендә, реконструкцияләгендә объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирә (Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

- муниципаль милектә булган жирләрдән рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыруны һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

- шәһәр жирлеге чикләрендә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен резервка ала һәм законнарда билгеләнгән тәртиптә тартып ала;

- шәһәр жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексында каралган очракларда биналарны, корылмаларны карауны гамәлгә ашыруны һәм мондый тикшерүләр барышында ачыкланды бозуларны бетерү турында тәкъдимнәр бирүне тәэммин итә;

- халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешле органнарга предприятиеләрнен, учреждениеләрнен, оешмаларның әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручи, табигаттән файдалану турындагы законнарны бозучы гамәлләре турында хәбәр итә;

- шәһәр жирлеге территорииясендә дәвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны үстерүне һәм саклауны, шулай ук жирле әһәмияттәге максус сакланыла торган табигый территорииләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны булдыра, тәэммин итә;

- Россия Федерациясенең су законнары белән билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, халыкка аларны куллану чикләүләре турында хәбәр итә;

- муниципаль урман контролен гамәлгә ашыра;

- шәһәр жирлеге ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәkle эшләрне башкаруны тәэммин итә, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы төзү турында килешү төзү хокукуна ачык аукцион үткәрә;

- 2007 елның 24 июлендәге «кадастр эшчәnlеге турында» 221 - ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруда катнашуны тәэммин итә;

- шәһәр жирлеге территорииясендә урнашкан, шәһәр жирлегеннән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләре булганда, дәүләт милке чикләнмәгән һәм шәһәр жирлеге территорииясендә урнашкан жир кишәрлекләре белән эш итү буенча мәсьәләләрне хәл итә;

4) Төzelеш, транспорт һәм элемтә өлкәсендә:

- муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыра, аның исәбен алып бара, шәһәр жирлеге территорииясендә торак төzelеше өчен шартлар тудыруны тәэммин итә;

- билгеләнгән тәртиптә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мөхтажлар буларак гражданнарны исәпкә алуны алып бара;

- билгеләнгән тәртиптә торак биналарны торак булмаган биналарга һәм торак булмаган

биналарга күчерү турында Карап кабул итэ, торак биналарны үзгөртеп коруны һәм яңадан планлаштыруны килештерә, билгеләнгән тәртиптә муниципаль торак фондының торак урыннарын яшәү өчен яраксыз дип таный;

- шәһәр жирлегендә яшәүче һәм торак шартларын яхшыртуга мохтаж аз керемле гражданнары торак законнары нигезендә торак урыннары белән тәэммин итэ;

- муниципаль торак фондыннан файдалану һәм сакланышын, әлеге фондның торак биналарының билгеләнгән санитар һәм техник кагыйдәләргә һәм нормаларга, законнарың башка таләпләренә туры килүен контролльдә tota;

- шәһәр жирлеге чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген гамәлгә ашыра һәм алarda юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итэ, шул исәптән парковкалар (парковка урыннары) булдыруны һәм эшләвен тәэммин итэ, шәһәр жирлеге чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын муниципаль контролльне гамәлгә ашыра, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыра өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

- халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыра һәм муниципаль транспорт оешмалары булдыру яисә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүгә шартнамәчел башлангычларда шәхси һәм башка транспорт предприятиеләре, оешмалар жәлеп итү юлы белән шәһәр жирлеге чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыруны тәэммин итэ;

- шәһәр жирлеге территориясендә эш итүче жәмәгать транспортының маршрутларын, хәрәкәт графигын, тукталыш урыннарын раслый һәм (яки) килештерә;

- жәмәгать транспорты тукталышлары өчен бүләп бирелгән урыннары төзекләндерүне тәэммин итэ;

- халыкны элемтә хезмәтләре белән тәэммин итү өчен шартлар тудыруны тәэммин итэ;

- 5) халыкка торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү өлкәсендә:

- шәһәр жирлеге чикләрендә Халыкны электр, жылылық, газ һәм су белән тәэммин итүне, су бүлүне, халыкны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ягулык белән тәэммин итүне оештыра;

- шәһәр жирлегенең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларын, шәһәр жирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларын, шәһәр жирлегенең социаль инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларын эшли, раслый һәм тормышка ашыра, аларга карата таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә, шулай ук шәһәр жирлеге Советына аларның үтәлеше турында хисап кертә;

- халыкны жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү белән тәэммин итү өчен шартлар тудыра; базарлар һәм ярминкәләр оештыра;

- халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, шәһәр жирлеге китапханәләренең китапханә фондларының сакланышын тәэммин итүне һәм туплауны оештыра;

- халыкның ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэммин итү өчен шартлар тудыра;

- шәһәр жирлеге территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тудыра, шәһәр жирлеге территориясендә спорт объектлары төзелешен стимуллаштыру буенча чаралар күрә, муниципаль торак фонды йортлары янындагы территориядә спорт мәйданчыклары төзүне һәм карап тотуны, башка муниципаль спорт корылмаларын төзүне һәм карап тотуны тәэммин итэ, шәһәр жирлегенең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәруне оештыра;

- халык күпләп ял итэ торган шартлар тудыра һәм халык күпләп ял итэ торган урыннарын төзекләндерүне оештыра, шул исәптән гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәэммин итэ;

- шәһәр жирлегендә балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чаралар оештыруны һәм тормышка ашыруны тәэммин итэ;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм күмү урыннарын карап тотуны тәэммин итэ;

- күпфатирлы йортларда биналарының милекчеләренә капиталь ремонт фондын

формалаштыру ысуллары, капиталь ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау тәртибе турында мәгълүмат бири;

- күпфатирлы йортларда гомуми мәлкәткә капиталь ремонт ясауда кичектергесез ихтыяж туганда, жирле бюджет акчалары хисабына кире hэм (яки) кире кайтарылмый торган нигездә өстәмә ярдәм күрсәтү тәртибен hэм очраклары Исимлеген раслау;

- күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә капиталь ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау hэм күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең гомуми жыелышын чакыру турындагы каарны кабул итү нәтижәләре турында хәбәр итү, әгәр мондый каар Россия Федерациясе Торак кодексының 170 статьясындагы б өлеше нигезендә элегрәк кабул ителмәгән булса, капиталь ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау мәсьәләсен хәл итү өчен, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә капиталь ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау турында Каар кабул ителү нәтижәләре турында хәбәр итү;:

- күпфатирлы йортка карата капиталь ремонт фондын формалаштыру турында Каар кабул итү, аның милекчеләре капиталь ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлагап алган яки алар сайлаган ысул белән, мондый йортта биналарның милекчеләренә кабул ителгән каар турында, шул исәптән, Россия Федерациясе Торак кодексының 170 статьясындагы 7 өлеше нигезендә, системаны кулланып, хәбәр итү дә тормышка ашырылмаган.

- капиталь ремонтның региональ программасы нигезендә, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә кабул ителгән каар, шул исәптән системаны кулланып, капиталь ремонт үткәру турында Каар кабул итү, Россия Федерациясе Торак кодексының 189 статьясындагы б өлешендә караган очракта, кабул ителгән каар турында, шул исәптән системаны кулланып, капиталь ремонт үткәру турында Каар кабул итү;

6) төзекләндерү өлкәсендә:

- каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым жыю) hэм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнаша;

- шәһәр жирлеге Советына шәһәр жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслауга, әлеге кагыйдәләргә туры китереп шәһәр жирлеге территорияләрен төзекләндерү, төзекләндерү, шулай ук шәһәр жирлеге чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалану, аларны саклау, яклау, яңадан торғызуны оештыру, аларның үтәлешен контролльдә тотуны гамәлгә ашыру, шәһәр жирлеге чикләрендә урнашкан аерucha саклана торган табигый территорияләрдән файдалану, аларны саклау, саклау, яңадан торғызу, саклау hэм яңадан торғызу;

- адресация объектларына адресларны бирә, адресларны үзгәртә, юкка чыгара, Дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыра;

7) гражданнарның хокукларын hэм ирекләрен саклау, законлылыкны тәэмин итү, Халыкны hэм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә:

- шәһәр жирлеге территориясендә законнар, дәүләт хакимијате hэм жирле үзидарә органнары актлары үтәлешен, гражданнарның хокукларын hэм ирекләрен саклауны тәэмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яки арбитраж судта, жирле үзидарә органнарының hэм дәүләт вазыйфаи затларының, предприятиеләрнән, учреждениеләрнән, оешмаларның хокукларын бозучы актларына карата шикаять бирә;

- шәһәр жирлеге чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисетүдә hэм бетерүдә катнаша;

- шәһәр жирлеге чикләрендә беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын үткәруне тәэмин итә;

- территориаль оборона hэм гражданнар оборонасы, халыкны hэм шәһәр жирлеге территориясен табигый hэм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыра hэм тормышка ашыруны тәэмин итә; гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен жирле финанс hэм матди ресурслар резервларын булдыруны тәэмин итә;

- үз вәкаләтләре чикләрендә hэм билгеләнгән тәртиптә халыкка гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы яки барлыкка килү куркынычы турында үз вакытында хәбәр итүне hэм хәбәр итүне тәэмин итә;

- шәһәр жирлеге территориясендә авария-коткару хезмәтләре hэм (яки) авария-коткару

формированиеләре эшчәнлеген булдыра, тәэммин итә;

- су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэммин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны тормышка ашыруны тәэммин итә;

- шәһәр жирлеге милкендә булган мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны, шәһәр жирлеге территорииясендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкәрләрне) саклауны гамәлгә ашыра;

- жирле традицион халык сәнгате иҗатын үстерү, шәһәр жирлегендә халык сәнгатен саклап калу, торғызу һәм үстерүдә катнашу очен шартлар тудыра;

- муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу, шәһәр жирлеге чикләрен үзгәртү, шәһәр жирлеген үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне әзерләү һәм үткәрүне оештыру ягыннан һәм матди-техник яктан тәэммин итә;

- жыелышлар, митинглар, урам йөрөшләре, демонстрацияләр һәм пикетлар уздыруга, спорт, тамаша һәм башка массакүләм ижтимагый чаралар үткәрүгә бәйле законнарда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

- милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, шәһәр жирлеге территорииясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятләрен саклауга һәм үстерүгә, милли азчылык хокукларын тормышка ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен тәэммин итүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлтелгән чаралар эшли һәм тормышка ашыра;

8) шәһәр жирлеге территорииясендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру өлкәсендә:

- шәһәр жирлеге территорииясендә муниципаль контроль оештыра һәм гамәлгә ашыра;
- шәһәр жирлеге үзидарә органына гамәлгә ашыру вәкаләтләре бирелгән региональ дәүләт контролен (кузәтчелеген) оештыра һәм гамәлгә ашыра;

2. Башкарма комитет жирле әһәмияткә ия булмаган мәсьәләләрне хәл итү буенча түбәндәгә вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

- шәһәр жирлеге музейларын булдыру;
- шәһәр жирлегендә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;
- опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;

- шәһәр жирлеге территорииясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләрнең хокукларын тормышка ашыру белән бәйле эшчәнлекне тормышка ашыру очен шартлар тудыру;

- Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм шәһәр жирлеге территорииясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәгә чараларны тормышка ашыруга ярдәм күрсәтү;

- шәһәр жирлеге территорииясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне мобилизацион әзерләү чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнашу;
- муниципаль Яңын сагы булдыру;
- туризмын үстерү очен шартлар тудыру.

- кеше хокукларын тәэммин итүгә җәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыручу ижтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтү;

- «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау түрүнда» 1995 елның 24 ноябрендәгэ 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомулроссия инвалидлар ижтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү.

- торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча гражданнарга муниципаль торак фондыннан торак урыннары бирү;

- шәһәр жирлеге территорииясендә яшәүче хужасыз хайваннарны тоту һәм тоту чараларын тормышка ашыру;

- «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре түрүнда» 2016 елның 23 июнендәгэ 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру»;

- инвалидларга, сәламәтлекләре чикләнгән затларга, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм итү.

54 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе

1. Шәһәр жирлеге башкарма комитетын шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе житәкли.

2. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе әлеге вазифага контракт буенча билгеләнә торган шәһәр жирлеге жирле үзидарә органы булып тора.

3. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе үз вәкаләтләрен дайми нигездә башкара.

4. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе эшмәкәрлек, шулай ук башка түләүле эшчөнлек белән, мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчөнлекләрдән тыш, шөгыйләнә алмый. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчөнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар хисабына гына финансhana алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының башка органнары, аларның структур бүлекчәләре составына керергә хокуклы түгел.

5. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягэ каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 230-ФЗ номерлы Федераль закон, 2013 елның 7 маенданы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә тиеш.

№ 79-ФЗ «аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында».

6. Аерым оештыру-боеру функцияләрен гамәлгә ашыру өчен шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасарлары бар. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вакытлыча булмаганда (авыруга яки ялга бәйле рәвештә) яисә аның үз вазыйфаларын башкару яисә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылмаса, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасарларының берсе вазыйфаларны билгеләнгән бүлүгә туры килә.

7. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе:

1) шәһәр жирлеге Советына контролъдә тотылды һәм хисап тотылды;

2) шәһәр жирлеге Советына үз эшчөнлеге һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшчөнлеге нәтижәләре, шул исәптән шәһәр жирлеге Советы тарафыннан куелган мәсьәләләрне хәл иту турында еллык хисапларны тәкъдим итә;

3) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен шәһәр жирлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашыруны тәэммин итә.

55 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесен билгеләү тәртибе

1. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесен билгеләү конкурс нигезендә башкарыла.

2. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе өчен контракт шартлары шәһәр жирлеге Советы тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга кагылышлы өлешендә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга кагылышлы өлешендә раслана.

3. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вазифасына кандидатлар булырга тиеш:

югара белем бирү бүлеге;

- муниципаль хезмәт стажы ике елдан да ким булмаган яисә белгечлек, юнәлеш буенча биш елдан да ким булмаган эш стажы;

- милек формаларына бәйсез рәвештә оешма житәкчесе, житәкчесе урынбасары, дәүләт органы, жирле үзидарә органы, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында биш елдан да ким булмаган идарә иту эшчәнлеге тәжрибәсе. Идарә эшчәнлеге астында оешма житәкчесе, житәкче урынбасары, дәүләт органы, Муниципаль орган, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү анлашыла. Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына контракт буенча билгеләнә торган кандидатларга өстәмә таләпләр шулай ук шәһәр жирлеге Уставы белән билгеләнергә мөмкин;

- шәһәр жирлеге Советы каары белән билгеләнә торган башкарма комитет житәкчесе вазыйфаи бурыйчларын үтәү өчен кирәклө күләмдә эшлекле сыйфатлар һәм күнекмәләр.

4. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүгә Конкурс әлеге Устав һәм шәһәр жирлеге Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

5. Конкурс шартлары, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турында белешмәләр, контракт проекты массакүләм мәгълумат чараларында конкурс уздырылган көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмычча басылып чыгарга тиеш.

6. Конкурсны үткәрү өчен Конкурс комиссиясе төзелә.

7. Конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә. Конкурс комиссиясен формалаштырганда конкурс комиссиясе әгъзаларының яртысы – шәһәр жирлеге Советы, э икенче яртысы-Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе итеп билгеләнә.

8. Зат шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына конкурс нәтиҗәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

9. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе белән килешү шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан төзелә.

56 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесенең вәкаләтләре вакыты

1. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе белән Контракт шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына затны билгеләү турында Каар кабул иткән шәһәр жирлеге Советының вәкаләтләре срокы (яңа чакырылыш шәһәр жирлеге Советы эшли башлаганчыга кадәр), әмма кимендә ике елга төзелә.

2. Шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләре вакыты чыккач, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе үз вәкаләтләрен билгеләнгән тәртиптә шәһәр жирлеге Башкарма комитетының яңа житәкчесе билгеләнгәнчегә кадәр гамәлгә ашыруын дәвам итә.

57 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләре

Башкарма комитет житәкчесе:

1) шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенә бертәсле идарә иту принципларында житәкчелек итә һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты тарафыннан аның компетенциясенә керүче вәкаләтләрнең үтәлеше өчен шәхси җавап тота;

2) шәһәр жирлеге башкарма комитетын шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлегенең башка жирле үзидарә органнары һәм башка муниципаль берәмлекләр, дәүләт хакимиye органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә;

3) шәһәр жирлеге Советы каравына шәһәр жирлеге бюджеты проектларын һәм аның үтәлеше турында хисапларны тәкъдим итә;

4) шәһәр жирлеге Советы каравына шәһәр жирлегенең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектларын һәм аларның үтәлеше турында хисапларны тәкъдим итә;

5) шәһәр жирлеге Советы раславына Башкарма комитет структурасы проектын кертә, шәһәр

жирлеге башлыгы белән килештереп, шәһәр жирлеге Башкарма комитетының штат расписаниесен раслый, хезмәткәрләрнең чик саны һәм хезмәт өчен түләү фонды белән билгеләнгән структурага туры килә;

6) шәһәр жирлеге башлыгы белән язмача килешенеп, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасарларын билгеләп куя һәм вазыйфаларыннан азат итә, алар арасында вазыйфаларны бүлә, муниципаль хезмәткәрләрне һәм шәһәр жирлеге Башкарма комитетының башка хезмәткәрләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеген контролльдә тота, аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар җаваплылык чараларын куллана;

7) расланган бюджет нигезендә үз вәкаләтләре чикләрендә шәһәр жирлеге акчалары белән эш итә, судта муниципаль берәмlek исеменнән муниципаль берәмlek дәгъвалары буенча җавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясый:

дәүләт органнарының, жирле үзидарә органнарының яисә вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл қылмау) нәтиҗәсендә, әлеге органнарының вазыйфаи затларының ведомствога буйсынуы буенча, шул исәптән законга яисә башка норматив хокукий актка туры килми торган дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтиҗәсендә, физик яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында;

финанс органы турындагы Нигезләмә нигезендә ведомство буйсынуындағы бюджет учреждениеләренең акчалата йөкләмәләре буенча субсидиар җаваплылык тәртибендә күрсәтелә торган дәүләт йөкләмәләренең (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

8) шәһәр жирлеге Советы каарлары нигезендә муниципаль бурыч алулар, муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару, кредитлар алу, муниципаль милекне залогка тапшыру һәм муниципаль гарантияләр бирү юлы белән гамәлгә ашыра;

9) шәһәр жирлеге башкарма комитеты тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны гамәлгә ашыра һәм (яисә) гамәлгә ашыруны тәэммин итә, аларның үтәлеше өчен шәхси җаваплылык tota, тиешле законнар нигезендә һәм үтәү йөзеннән тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча хокукий актлар чыгара;

10) шәһәр жирлеге башкарма комитеты компетенциясенә кертелгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукий актлар, шулай ук шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча хокукий актлар чыгара;

11) елына кимендә бер тапкыр яисә шәһәр жирлеге башлыгы таләбе буенча шәһәр жирлеге советына үз эшчәнлеге һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшчәнлеге турында хисап бирә;

12) елына кимендә бер тапкыр яисә шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге Советы таләбе буенча шәһәр жирлеге советына үз эшчәнлеге һәм шәһәр жирлеге башкарма комитетының шәһәр жирлеге башкарма комитетына йөкләнгән вәкаләтләрен үтәү өлешендә эшчәнлеге турында хисап бирә, шәһәр жирлеге башкарма комитетына йөкләнгән шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшчәнлеге турында хисап бирә;

13) халыкка дайми рәвештә шәһәр жирлеге башкарма комитеты эшчәнлеге турында хәбәр итә, шәһәр жирлеге башкарма комитеты хезмәткәрләре тарафыннан гражданнарны кабул итүне оештыра, айга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә гражданнарны кабул итә, гражданнарның тәкъдимнәрен, гаризаларын һәм шикаятыләрен карый, алар буенча каарлар кабул итә;

14) шәһәр жирлеге, шәһәр жирлеге мәнфәгатьләрен дәүләт һәм башка органнарда тәэммин иту һәм яклау буенча чаралар күрә, шәһәр жирлеге башкарма комитеты исеменнән судка гариза бирә, ышанычнамәләр бирә;

15) шәһәр жирлеге Советына раслауга шәһәр жирлеге башкарма комитеты органнары турындагы нигезләмә проектларын тәкъдим итә;

16) шәһәр жирлеге Советы билгеләгән тәртиптә шәһәр жирлеге башкарма комитеты органнары житәкчеләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә;

17) законнар, әлеге Устав, шәһәр жирлеге Советы каарлары, башка муниципаль хокукий актлар һәм төзелгән контракт нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

58 Статья. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләгә белән отставкалар;

3) өзелү контракт нигезендә 2 Ѯм 3 өлешләрендә әлеге статьяның;

4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфадан читләштерү;

5) суд тарафыннан эшкә яраксыз яисә чикләнгән эшчән дип тану;

6) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип иғълан итү;

7) судның гаепләү карарының үз көченә керүе;

8) Россия Федерациясеннән читкә дайми яшәү урынына чыгу;

9) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йә аларга Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә дайми яшәү хокукуын раслаучы чит ил гражданы яисә башка документ алу хокукуна ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы чит ил дәүләте гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручи альтернатив граждан хезмәтенә җибәрү.

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3, 5, 7, 7.2 өлешләре нигезендә, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору;

12) шәһәр жирлеге чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан сайлаучыларның санын 25% тан арттыру;

13) шәһәр жирлгә башлыгы, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрен башкаручы вазыйфасына керешүе.

14) жирлекнең шәһәр округы белән берләшүенә бәйле рәвештә муниципаль берәмлек статусын югалтуы;

2. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе белән Контракт яклар килешүе буенча яки гариза нигезендә суд тәртибендә өзелергә мөмкин:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә кагылышлы өлешендә контракт шартларын бозуга, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 37 статьясындагы 9 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәмәүгә бәйле рәвештә, жирлек Советы яисә жирлек башлыгы-контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 37 статьясындагы 9 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәмәүгә бәйле рәвештә;

2) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга кагылышлы өлешендә контракт шартларын бозуга бәйле, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 37 статьясындагы 9 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәмәүгә бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Президенты;

3) шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе - контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә-шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнары һәм (яки) Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары тарафыннан.

3. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе белән Контракт Татарстан Республикасы

Президентының «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендеге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килуен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендеге 230-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәүгә бәйле гаризасы нигезендә суд тәртибендә өзелергә мөмкин., «Аерым категория затларның аерым категорияләренә Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм кыйммәтләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характеристадагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясе законнары нигезендә тапшырыла торган белешмәләрнен дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү нәтижәсендә ачыкланган.

4. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки суд карапы буенча процессуаль мәжбүри итү чараларын кулланган очракта, аны сак астына алу яки вазыйфадан вакытлыча азат итү рәвешендә вакытлыча шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасарларының берсе вакытлыча башкара.

VII башлығы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ, ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ БАШЛЫГЫ һәм ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ АРАСЫНДА ҮЗАРА МӨНӘСӘБӘТЛӘР

59 Статья. Шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлығы һәм шәһәр жирлеге Башкарма комитетының үзара хезмәттәшлек нигезләре

1. Әлеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләр бүленеше нигезендә шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлығы һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты үз вәкаләтләрен мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

2. Шәһәр жирлеге Советы һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты законнарда, әлеге Уставта билгеләнгән формаларда, шәһәр жирлегенең икътисадый һәм социаль үсеше процесслары белән нәтижәле идарә итү максатларында һәм аның халкы мәнфәгатьләрендә хезмәттәшлек итәргә тиеш.

3. Шәһәр жирлеге Советы һәм шәһәр жирлеге башкарма комитеты кабул ителгән хокукий актларны кул куйган көннән жиңе көн эчендә жибәрәләр.

4. Шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге башлығы шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесенен, шәһәр жирлеге Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларының хокукий актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү яисә өстәү турында тәкъдим белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы, шулай ук аларны суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

5. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе шәһәр жирлеге Советына, шәһәр жирлеге башлығына шәһәр жирлеге Советының, шәһәр жирлеге Советының хокукий актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү яки өстәмәләр керту турында тәкъдим белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы, шулай ук аларга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

6. Шәһәр жирлеге башлығы шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә шәһәр жирлеге Советының эш планинарын һәм шәһәр жирлеге Советы каарлары проектларын шәһәр жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә жибәрә.

7. Шәһәр жирлеге Советы һәм аның органнары утырышларында, шәһәр жирлеге башлығы үткәрә торган утырышларда кинәш бирү тавышы хокукуы белән шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, аның урынбасарлары яисә алар тарафыннан вәкаләтле затлар катнашырга хокуклы. Язма чакыру булса, шәһәр жирлеге Советы утырышларында катнашырга тиеш.

8. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе үткәргән утырышларда шәһәр жирлеге башлығы, шәһәр жирлеге Советы депутатлары катнашырга хокуклы.

60 Статья. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнары арасында бәхәсләрне ҳәл итү

Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары арасында аларның вәкаләтләрен гамәлгә ашыру

мэсъэлэлэре буенча бэхэслэр килештерү процедуralарын үткэру юлы белэн йэ суд тэргибендэ хэл итэлэ.

VIII башлыгы. БАШКА ЖИРЛЕ УЗИДАРЭ ОРГАННАРЫ ҮЭМ ШЭНЭР ЖИРЛЕГЕНЕЦ МУНИЦИПАЛЬ ОРГАННАРЫ

61 Статья. Шэхэр жирлегенец ревизия комиссиясе

1. Шэхэр жирлегенец ревизия комиссиясе дайми эшлэүчэ, коллегиаль финанс контроле органы булып тора, аның вэкалэтлэрэн районның Контроль - хисап палатасы башкара.

2. Районның Контроль-хисап палатасының оештыру үэм эшчэнлек тэргибэ, вэкалэтлэрэе Россия Федерациисе Бюджет кодексы белэн «контроль-хисап эшчэнлэгэн оештыруның үэм оештыруның гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендэгэ 6-ФЗ номерлы федераль законнаар белэн билгелэнэ- жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында 2003 елның 6 октябрндэгэ 131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнаар үэм Россия Федерациисeneц башка норматив хокукий актлары, район Советы, башка муниципаль норматив хокукий актлар белэн расланган районның Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезлэмэ, районның Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезлэмэ үэм башка норматив хокукий актлар белэн расланды.

Федераль законнаарда билгелэнгэн очракларда үэм тэргиптэ, районның Контроль-хисап палатасы эшэн үэм эшчэнлэгэн хокукий жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белэн гамэлгэ ашигыла.

IX башлыгы. САЙЛАУ КОМИССИЯСЕ

62 Статья. Шэхэр жирлегенец сайлау комиссиясе

1. Шэхэр жирлегенец сайлау комиссиясе шэхэр жирлегенец жирле үзидарэ органнары структурасына керми, ул шэхэр жирлеге Советына депутатлар сайлауларын, жирле референдумны өзөрлэү үэм үткэрүнэ, шэхэр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирүнэ, шэхэр жирлеге чиклэрэн үзгэртү, шэхэр жирлеген үзгэртү мэсъэлэлэре буенча тавыш бирүнэ оештыра.

2. Шэхэр жирлегенец сайлау комиссиясе Федераль закон үэм Татарстан Республикасы Сайлау кодексы белэн билгелэнгэн тэргиптэ шэхэр жирлеге Советы тарафыннан төзелэ.

3. Шэхэр жирлеге сайлау комиссиясенец вэкалэтлэрэе вакыты биш ел тэшкил итэ.

4. Шэхэр жирлегенец сайлау комиссиясе хэлиткеч тавыш бирү хокукуы белэн 6 эгъза составында формалаша.

5. Шэхэр жирлеге сайлау комиссиясе эшчэнлэгэн финанс ягыннан тээмийн иту шэхэр жирлеге бюджетында Россия Федерациисе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендэ аерим юл белэн күздэ тотыла.

6. Шэхэр жирлеге сайлау комиссиясенец вэкалэтлэрэ, аның эшчэнлэгэ тэргибэ үэм гарантияллэрэе федераль законнаар, Татарстан Республикасы законнары, өлөгө устав белэн жайга салына.

7. Шэхэр жирлеге Советы мөрэжэгате нигезендэ кабул ителгэн Татарстан Республикасы Узэк сайлау комиссиясе карары буенча шэхэр жирлеге сайлау комиссиясенец вэкалэтлэрэе Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районнының территориаль сайлау комиссиясенэ йөклэнэ ала.

X башлыгы. ЖИРЛЕ УЗИДАРЭ ОРГАННАРЫ ҮЭМ ШЭНЭР ЖИРЛЕГЕ МУНИЦИПАЛЬ ОРГАННАРЫ ЭШЧЭНЛЭГЕНЕЦ ГРАЖДАНЛЫК-ХОКУКЫЙ ҮЭМ ФИНАНС НИГЕЗЛЭРЕ

63 Статья. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары

Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә юридик зат хокуклары шәһәр жирлеге Советына бирелә.

64 Статья. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары, юридик затлар

1. Шәһәр жирлеге исеменнән милек һәм башка хокукларны һәм вазыйфаларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, судта ышаныч кәгазеннән башка чыгыш ясарга мөмкин, шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе.

2. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары, юридик зат хокуклары белән билгеләнгән, идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру өчен төзөлә торган муниципаль казна учреждениеләре булып торалар һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик затлар сыйфатында дәүләт теркәве узарга тиеш.

65 Статья. Жирле үзидарә органнарын һәм шәһәр жирлеге муниципаль органнарын финанслау

1. Жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлеге муниципаль органнары эшчәнлеген финанс яғыннан тәэмин итү бары тик шәһәр жирлеге бюджетының үз керемнәре хисабына гына гамәлгә ашырыла.

2. Законда, әлеге Уставта каралган очракларда, шәһәр жирлеге Советы каарлары белән жирле үзидарә органнары һәм шәһәр жирлеге муниципаль органнары эшчәнлеген тәэмин итүгә чыгымнар шәһәр жирлеге бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

XI башлыгы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ БАШЛЫГЫНА ҺӘМ БАШКА ЗАТЛАРНЫ АЛМАШТЫРУЧЫ СОЦИАЛЬ ҺӘМ БАШКА ГАРАНТИЯЛӘР ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ВАЗЫЙФАЛАРЫ

66 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгына һәм аның урынбасарына дайми нигездә эшләүче социаль һәм башка гарантияләр

1. Шәһәр жирлеге башлыгы һәм аның дайми нигездә эшләүче урынбасары эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре «муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә бирелә.

2. Жирлек башлыгына, аның дайми нигездә эшләүче урынбасарына, пенсиягә чыгу сәбәпле, бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү гарантияләнә. Бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү шартлары, күләме һәм тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

Әлеге пунктның беренче абзацында каралган Гарантия дайми нигездә эшләүче жирлек башлыгы, аның урынбасарының вәкаләтләре туктатылган очракта, 35 статьяның 16 өлешендәге жиденче абзацында, 36 статьяның 6 өлешендәге 2.1, 3, 6 – 8 пунктларында, 7.1 өлешендә, 10 статьясындагы 5 - 7 пунктларында, 40 статьясындагы 10.1 пунктларында, 10.1 өлешендә, 73 статьясындагы 1 һәм 2 өлешләрендә каралган нигезләр буенча кулланыла.

67 Статья. Шәһәр жирлеге Советы депутатына, башка вазыйфаи затларга бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр

1. Бушатылмаган нигездә эшләүче шәһәр жирлеге Советы депутатына шәһәр жирлеге Советы

hэм аның органнары утырышларында катнашу, шэһэр жирлеге Советы йөклөмәлөрен үтәу чорында шэһэр жирлеге Советы билгеләгән күләмдә акчалата компенсация түләнә. Компенсация шэһэр жирлегендә уртacha хезмәт хакы күләменнән исәпләнә торган сөгатылек түләүне, шулай ук законнар нигезендә командировка чыгымнарын түләүне үз эченә ала.

2. Үз вәкаләтләрен бушатылмаган нигездә башкаручы шэһэр жирлеге башлыгы урынбасарына, әлеге Уставта каралган очракларда, шэһэр жирлеге Башлыгы вазыйфаларын башкарганда, шэһэр жирлеге башлыгының айлық акчалата бүләкләренең 90% ы күләмендә түләнә.

3. Шэһэр жирлегенең Ревизия комиссиясе hэм шэһэр жирлегенең сайлау комиссиясе әгъзаларына әлеге органнар эшендә катнашкан өчен законнар, шэһэр жирлеге Советы каарлары нигезендә акчалата компенсация түләнә.

68 Статья. Гарантии неприкосновенности Главы городского поселения, депутатов Совета городского поселения

1. Шэһэр жирлеге Советы депутатларының, шул исәптән шэһэр жирлеге башлыгы, аның урынбасарының аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлану, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль hэм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак hэм (яки) хезмәт урыннары, аларның багажы, шәхси hэм хезмәт транспорт чаралары белән шөгыльләнүче депутатларга карата оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чараларын язганда хокук гарантияләре, федераль законнар белән билгеләнә.

2. Федераль закон нигезендә шэһэр жирлеге Советы депутаты әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция hэм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыкканнан соң да, жинаять яисә административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә шэһэр жирлеге Советы депутаты тарафыннан халык алдында мыскыл иту, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.

XII башлыгы. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫНЫң ҺЭМ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕҢ ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРЫНЫң ЖАВАПЛЫЛЫГЫ, КОНТРОЛЬ АЛАРНЫң ЭШЧӘНЛЕГЕН КҮЗӘТҮ

69 Статья. Жирле үзидарә органнарының һэм шэһэр жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларының жаваплылығы

Жирле үзидарә органнары һэм шэһэр жирлегенең жирле үзидарә органнары федераль законнар нигезендә шэһэр жирлеге халкы, дәүләт, физик һэм юридик затлар алдында жаваплы.

70 Статья. Шэһэр жирлеге Советы депутатларының шэһэр жирлеге халкы алдында жаваплылығы

1. Шэһэр жирлеге Советы депутатларының, шул исәптән шэһэр жирлеге башлыкларының, шэһэр жирлеге халкы алдында жаваплылығы хокукка каршы каарлар кабул иту яки суд тәртибендә расланган очракта, хокукка каршы гамәлләр кылу аркасында шэһэр жирлеге халкының ышанычын югалту нәтижәсендә барлыкка килә.

2. Ышанычын югалткан шэһэр жирлеге Советы депутаты, шул исәптән шэһэр жирлеге башлыгы, әлеге Уставта каралган очракларда hэм тәртиптә шэһэр жирлеге сайлаучылары тарафыннан чакыртып алынырга мөмкин.

71 Статья. Жирле үзидарә органнарының һэм жирле үзидарәнең вазыйфаи затларының дәүләт алдында жаваплылығы

Шэһэр жирлеге советын жибәрү нигезләре hэм тәртибе, шэһэр жирлеге башлыгы

вазифасыннан читләштерү һәм отставкага жибәрү тәртибе «Россия Федерациясенә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә.

Жирле үзидарә органнарының һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затларының дәүләт алдында жаваплылыгы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, әлеге Устав, шулай ук күрсәтелгән органнар һәм вазыйфаи затлар тарафыннан аларга тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен тиешенчә үтәмәгән очракта тиешле суд карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

72 Статья. Физик һәм юридик затлар алдында шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының жаваплылыгы

Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының физик һәм юридик затлар алдында жаваплылыгы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

XIII башлыгы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ

73 Статья. Шәһәр жирлегенең муниципаль хокукый актлары системасы

1. Шәһәр жирлегенең муниципаль хокукый актлары системасына керә:

- 1) шәһәр жирлеге уставы, жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар;
- 2) шәһәр жирлеге Советының норматив һәм башка хокукый актлары;

3) әлеге Уставта каралган шәһәр жирлеге башлыгының, шәһәр жирлеге Башкарма комитетының һәм башка органнарының һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затларының хокукый актлары.

2. Шәһәр жирлеге Уставы һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән каарлар муниципаль хокукый актлар системасында югары юридик көч актлары булып тора, турыдан-туры гамәлдә була һәм шәһәр жирлегенең бөтен территориясендә кулланыла.

Башка муниципаль хокукый актлар әлеге Уставы һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актларга каршы килмәскә тиеш.

3. Шәһәр жирлеге Уставы, муниципаль хокукый актның әлеге Уставы, Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга һәм алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы законнарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында каршылыгы рәхсәт ителми.

4. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителгән муниципаль хокукый актлар шәһәр жирлегенең бөтен территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш.

5. Муниципаль хокукый актларны үтәмәгән очен гражданнар, оешма житәкчеләре, дәүләт хакимиите органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары федераль законнар һәм административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә жаваплы.

6. Шәһәр жирлегенең муниципаль хокукый актлары Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга һәм Россия Федерациясенәң башка норматив хокукый актларына, шулай ук Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, башка норматив хокукый актларына каршы килмәскә тиеш.

7. Муниципаль хокукый актлар юкка чыгарылырга яисә аларның гамәле, мондый органнар яисә тиешле вазыйфалар юкка чыгарылган яисә күрсәтелгән органнарының яисә вазыйфаи затларның вәкаләтләре исемлеге үзгәртелгән очракта, тиешле муниципаль хокукый актны кабул иткән (чыгарган) жирле үзидарә органнары яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан туктатылырга мөмкин - жирле үзидарә органнары яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, алар вәкаләтләренә муниципаль хокукый актны кабул итү (бастырып чыгару) кертелгән, шулай ук суд тарафыннан; э жирле үзидарә органнарының федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны җайга сала торган өлешендә-Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органы яисә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органы тарафыннан.

8. Норматив характерга ия булмаган муниципаль хокукый актның гамәлдә булуы, Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы вәкаләтле вәкилнең Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән тиешле күрсәтмәне алган очракта, жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан кичекмәстән туктатыла. Бирелгән күрсәтмәнең үтәлеше турында шәһәр жирлеге башкарма комитеты яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә - өч көн, ә шәһәр жирлеге Советына алар карап кабул иткән көннән дә соңга калмычка хәбәр итәргә тиешләр.

9. Эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагышылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында, Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган экспертизага тиеш.

74 Статья. Гражданнарың турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән караплар

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне турыдан-туры муниципаль берәмlek гражданнары тарафыннан хәл итү жирле референдумда белдерелгән муниципаль берәмlek халкын турыдан-туры ихтыяр белән белдерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Әгәр шәһәр жирлегенде яшәүчеләрне турыдан-туры белдерү юлы белән кабул ителгән карапны гамәлгә ашыру өчен муниципаль хокукый актны, жирле үзидарә органын яисә күрсәтелгән актны кабул итү (бастырып чыгару) керә торган шәһәр жирлегенең жирле үзидарә вазыйфаи затын өстәмә рәвештә кабул итү (бастырып чыгару) таләп ителсә, референдумда кабул ителгән карап үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукый актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

3. Муниципаль хокукый актның гражданнарың турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карапны гамәлгә ашыру өчен кирәклө булу вакытын бозу шәһәр жирлеге башлыгын чакыртып алу яисә шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез булып тора.

75 Статья. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар төрләре

1. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары үзләренә йөкләнгән вәкаләтләрне үтәү йөзеннән түбәндәгә муниципаль хокукый актлар чыгара:

- 1) шәһәр жирлеге Советы-шәһәр жирлеге Советы караплары, шәһәр жирлеге Советы Президиумы-шәһәр жирлеге Советы Президиумы караплары;
- 2) шәһәр жирлеге башлыгы-шәһәр жирлеге башлыгы караплары һәм боерыклары;
- 3) шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе – шәһәр жирлеге башкарма комитеты караплары һәм боерыклары.

2. Шәһәр жирлегенең башка вазыйфаи затлары үз вәкаләтләре чикләрендә әлеге Уставта, башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән, аларның статусын билгели торган боерыклар һәм боерыклар чыгара.

76 Статья. Муниципаль хокукый актларны әзерләү

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге Советы депутатлары, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданнарың инициатив төркемнәре, шулай ук шәһәр жирлегенең Ревизия комиссиясе тарафыннан кертелә ала.

2. Муниципаль хокукый актлар проектларын керту тәртибе, аларга күшүп бирелә торган

документлар исемлеге һәм рәвеше жирле үзидарә органының яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затының норматив хокукий акты белән билгеләнә, аларга карап тикшерүгә элеге проектлар кертелә.

3. Зеленодольск шәһәр прокуроры үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру барышында гамәлдәгә норматив хокукий актларны камилләштерү зарурлыгын билгеләгендә, закон чыгару инициативасы хокукуна ия шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнарына муниципаль норматив хокукий актларны үзгәртү, өстәмә керту, юкка чыгару яки кабул итү турында тәкъдимнәр кертергә хокуклы.

4. Эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукий актлар проектлары жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган җайга салу йогынтысын бәяләргә тиеш.

Муниципаль норматив хокукий актлар проектларының җайга салу йогынтысын бәяләү жирле үзидарә органнары (жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары) тарафыннан «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

5. Эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукий актларга Экспертиза эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында үткәрелә.

6. Муниципаль норматив хокукий актларга Экспертиза «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә тиешле жирле үзидарә органнарында расланган планнар нигезендә жирле үзидарә органнары (жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары) тарафыннан үткәрелә.

77 Статья. Шәһәр жирлеге Советының хокукий актлары

1. Шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге Советы Президиумы аның компетенциясенә кергән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр жирлеге Уставы белән кертелгән мәсьәләләр буенча шәһәр жирлеге территориясендә мәжбүри үтәләргә тиешле кагыйдәләрне, шәһәр жирлеге Советы регламентын, шәһәр жирлеге башлыгын отставкага жибәрү турында Карап кабул итә, шулай ук шәһәр жирлеге Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре һәм федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләр буенча каарлар кабул итә. , Шәһәр жирлеге Уставы.

2. Шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге Советы Президиумы каарлары, законнарда, элеге Уставта билгеләнгән очраклардан тыш, шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Шәһәр жирлеге Советының жирле салымнары билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгаруны, шәһәр жирлеге бюджеты акчаларыннан чыгымнары гамәлгә ашыруны күздә тоткан каарлары шәһәр жирлеге Советы каравына бары тик шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе инициативасы яисә аның бәяләмәсе булган очракта гына кертелә ала. Күрсәтелгән бәяләмә шәһәр жирлеге Советына каар проектин шәһәр жирлеге башкарма комитетына тапшырганнан соң 30 көн эчендә тапшырыла.

4. Шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге Советы Президиумы каарлары шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан кабул ителгән көннән өч көн эчендә имзалана һәм әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә халыкка игълан ителә.

78 Статья. Шәһәр жирлеге башлыгының хокукий актлары

Шәһәр жирлеге башлыгы законнарда, элеге Уставта, шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге Советы Президиумы каарлары белән билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә жирле эһәмияттәгә мәсьәләләр һәм шәһәр жирлеге Советы эшчәнлеген оештыру буенча хокукий актлар чыгара. Шәһәр жирлеге башлыгы әлеге Уставының үз компетенциясенә кергән башка мәсьәләләр буенча «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары туринда» 2003 елның 6

октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар нигезендә каарлар һәм күрсәтмәләр чыгара.

79 Статья Муниципаль хокукий актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм аларның үз көченә көрүе тәртибе

1. Шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлеге Советы Президиумы каарлары, әгәр башкасы каар белән башкасы билгеләнмәгән булса, шәһәр жирлеге башлыгы қул күйгәннан соң 10 көн узгач үз көченә көрә.

Шәһәр жирлеге Советының салымнар һәм жыемнар түрүндагы хокукий актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә көрә.

Шәһәр жирлеге Советының шәһәр жирлеге уставын кабул итү яки әлеге Уставы үзгәрешләр һәм естәмәләр кертү түрүндагы каарлары Федераль законда, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә үз көченә көрә.

2. Шәһәр жирлеге башлыгының, Жирле үзидарәнең башка вазыйфаи затларның хокукий актлары, әгәр актларда башкасы билгеләнмәгән булса, аларга қул куелган көннән үз көченә көрә.

3. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, гамәлгә куючи муниципаль берәмлек булган оешмаларның хокукий статусын билгели торган, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төzelә торган килешүләр рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка житкерелгәннән) үз көченә көрә.

4. Һәр муниципаль хокукий актта аның реквизитлары: ана қул куелу датасы, Исеме (шәһәр жирлеге Советы тарафыннан кабул ителгән хокукий актлар өчен – шулай ук аны кабул итү датасы), теркәлү номеры, хокукий актка қул күйгән вазыйфаи затның исеме, мөхере булырга тиеш.

5. Шәһәр жирлеге бюджеты түрүнда, аның үтәлеше түрүнда хисап, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү түрүнда, шәһәр жирлеге Советы Регламенты, шәһәр жирлеге Советы Президиумы, шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан кабул ителгән башка норматив хокукий актлар, муниципаль хокукий актлардан һәм аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, муниципаль хокукий актлардан тыш, рәсми рәвештә басылып (халыкка житкерелгән) ун көн эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелгә) тиеш., аларны тарату федераль закон белән чикләнгән.

6. Муниципаль сайлаулар, жирле референдум, шәһәр жирлеге Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү, чикләрне үзгәртү, шәһәр жирлеген үзгәртеп кору, шәһәр жирлеге башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау мәсьәләсе буенча норматив хокукий актлар һәм законнар нигезендә башка актлар мәжбүри рәвештә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелгә) тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә мәжбүри бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелгә) тиешле норматив булмаган муниципаль хокукий актлар үзләрен чыгарган шәһәр жирлеге органнары яисә жирле үзидарә вазыйфаи затлары каары буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелгә) мөмкин.

8. Бастырып чыгарганды (халыкка житкергәндә) муниципаль хокукий реквизитлар күрсәтелә акт.

9. Муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) гамәлгә ашырыла:

- хокукий акт текстын шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнары гамәлгә күйгән массакүләм мәгълүмат чараларында яисә шәһәр жирлеге территориясендә таратыла торган бүтән массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару. Хокукий акт текстын башка массакүләм мәгълүмат чараларында бастырганда әлеге басылуның рәсми булуы түрүнда билге булырга тиеш;

- шәһәр жирлеге халкына хокукий акт текстын үзәкләштерелгән тәртиптә тарату (тарату), шул исәптән махсус басма рәвештә дә;

хокукий акт текстын махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру өчен: Карамалы Тау ш.т.п., Беренче Май ур., 70, ЖҮИ бинасында, Карамалы Тау ш.т.п., Беренче Май ур., 70 (жирлекнең административ бинасы), Карамалы Тау ш. т. п., Беренче Май ур., 30, «Адел»жибете янында мәгълүмат щиты.; Карамалы Тау штп, Беренче Май ур., 2а йорт, вокзал яны мәйданында мәгълүмат

стенды, «Диана» кибете янында мәгълүмат стенды, Карамалы Тау штп, Кузнецкая ур., 16 а йорты, «Рубин» кибете янында мәгълүмат стенды, «Рубин», Тұбән Карамалы поселогы, Б. Кочемиров ур., 2а, "ЮСОН" кибете янында мәгълүмат стенды, Протопоповка авылы, Кооператив ур., 15а, ИП Яфизова кибете янында мәгълүмат щиты, Олы Ходяш авылы, Узэк урамы, 2а 42 йорт, шәхси әшмәкәр Навасардян кибетендә мәгълүмат щиты.

Хокукый акт текстын «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру тәртибе (<http://pravo.tatarstan.ru>).

Зеленодольск муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация чeltәрендә.

10. Муниципаль хокукый актны бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) массакуләм мәгълүмат чарасының чыгу датасы яки актны жибәрү (тарату) датасына һәм аны мәгълүмат стендында урнаштыру датасына туры килергә тиешле тиешле актны халыкка житкерү датасы турында белешмәләр күрсәтелергә тиеш.

11. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, жирле үзидарә органнарының, муниципаль предприятиеләрнең һәм учреждениеләрнең хокукый статусын билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар, законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы норматив хокукый актларының бердәм банкына кертү өчен, шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына жибәрелә.

80 Статья. Шәһәр жирлеге территорииесен төзекләндерү қагыйдәләрен карап тоту

1. Шәһәр жирлеге территорииесен төзекләндерү қагыйдәләре - Россия Федерациисе законнары һәм Россия Федерациисенең башка норматив-хокукый актлары, шулай ук Татарстан Республикасы норматив-хокукый актлары нигезендә шәһәр жирлеге территорииесен төзекләндерү элементларына карата таләпләр, шәһәр жирлеге территорииесен төзекләндерү буенча чаралар исемлеге, аларны үткәрү тәртибе һәм вакыт-вакытын билгели торган муниципаль хокукый акт.

2. Шәһәр жирлеге территорииесен төзекләндерү қагыйдәләре шәһәр жирлеге Советы тарафыннан раслана.

3. Шәһәр жирлеге территорииесен төзекләндерү қагыйдәләре мәсьәләләрен җайга сала ала:

1) гомуми файдаланудагы территорияләрне карап тоту һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;

2) биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасад һәм киртәләү конструкцияләренең тышкы төре;

3) төзекләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, карап тоту һәм торғызу, шул исәптән жир эшләрен башкарғаннан соң да;

4) шәһәр жирлеге территорииесен, шул исәптән биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны архитектур яктыртуны да кертеп, яктыртуны оештыру;

5) торак пунктлар чикләрендә урнашкан газоннары, чәчәк тутәлләрен һәм үлән үсемлекләре биләгән башка территорияләрне булдыру, карап тоту, торғызу һәм саклау тәртибен дә кертеп, шәһәр жирлеге территорииесен яшелләндерүне оештыру;

6) шәһәр жирлеге территорииесендә мәгълүмат урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йорт номерлары, элмә такталары куелган күрсәткечләр урнаштыру;

7) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, хайваннарны урамда йөрту өчен мәйданчыклар, парковкалар (парковка урыннары), кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту;

8) жәяулеләр коммуникацияләрен, шул исәптән тротуарларны, аллеяларны, юлларны, сукмакларны оештыру;

9) күрсәтелгән территория буенча инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең totkarlyksız хәрәкәтен тәэмин итү максатларында шәһәр жирлеге территорииесен төзекләндерү;

10) шәһәр жирлеге территорииесен җыештыру, шул исәптән кышкы чорда;

11) янгыр сулары ағынтыларын оештыру;

- 12) жир эшләрен үткәрү тәртибе;
- 13) биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, жир кишәрлекләренең (милекчеләреннән һәм (яки) башка законлы хужаларының (мондый йортлар чикләре буенча төзелмәгән жир кишәрлекләре милекчеләреннән һәм (яки) башка законлы хужаларыннан тыш) тирә-юнь территорияләрен карап тотуда катнашу;
- 14) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртип нигезендә тирә-юнь территорияләре чикләрен билгеләү;
- 15) шәһәр жирлеге территориясен бәйрәмчә бизәү;
- 16) шәһәр жирлеге территориясен төзекләндерү буенча чараларны тормышка ашыруда гражданныар һәм оешмаларның катнашу тәртибе;
- 17) шәһәр жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне тикшереп тору.

XIV башлыгы. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ

81 Статья. Муниципаль хезмәтне хокукий җайга салу

Муниципаль хезмәтне хокукий җайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләрне, муниципаль хезмәткәр статусын билгеләү, муниципаль хезмәт үтү шартлары һәм тәртибе Федераль закон, шулай ук аның нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы законы, әлеге Устав һәм шәһәр жирлегенең башка муниципаль хокукий актлары белән гамәлгә ашырыла.

82 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы-жирле үзидарә органында, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе аппаратында, әлеге Устав нигезендә жирле үзидарә органы, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе яисә муниципаль вазыйфаны биләп торучы зат вәкаләтләрен үтәүне тәэмин итү буенча вазыйфалар даирәсендә билгеләнә торган вазыйфа.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы Законы белән расланган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

3. Жирле үзидарә органының, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе аппаратының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

83 Статья. Муниципаль хезмәт

1. Шәһәр жирлегендә муниципаль хезмәт-гражданнарның һөнәри эшчәнлеге, ул дайми нигездә хезмәт килешүе (контракт) төзү юлы белән биләп торучы муниципаль хезмәт вазыйфаларында гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы (яллаучы) булып яллаучы (эш бирүче) вәкиле тора. Яллаучының вәкиле (эш бирүче) була ала, шәһәр жирлеге башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе рәисе яисә яллаучы (эш бирүче) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат.

3. Шәһәр жирлегендә муниципаль хезмәт Россия Федерациисе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациисенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, әлеге Устав, шәһәр жирлегендә муниципаль хезмәт турында шәһәр жирлеге Советы каары белән расланган Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла., шәһәр жирлегенең башка муниципаль хокукий актлары белән билгеләнгән. Муниципаль хезмәткәрләргә хезмәт турында Россия Федерациисе Законының гамәлдә булуы «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль

законда каралган үзенчәлекләр белән кагыла.

4. Шәһәр жирлегендә муниципаль хезмәтне финанслау шәһәр жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

84 Статья. Муниципаль хезмәткәр

1. Муниципаль хезмәткәргә 18 яшькә житкән, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә, шәһәр жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча шәһәр жирлеге бюджеты акчалары исәбеннән туләнә торган акчалата хезмәт вазыйфаларын башкаручы граждан.

2. Жирле үзидарә органнары, шәһәр жирлеге сайлау комиссиясе эшчәнлеген техник тәэмин итү буенча вазыйфаларны башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләми һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

85 Статья. Муниципаль хезмәткә керү

1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән, Россия Федерациясе дәүләт телен белуче һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган, әлеге статьяның 2 пунктында муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләр сыйфатында курсәтелгән шартлар булмаганда, гражданнар керергә хокуклы.

Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узганда женесе, расасы, милләте, чыгышы, мөлкәте һәм вазыйфаи хәле, яшәү урыны, дингә карата мәнәсәбәт, инанулар, җәмәгать берләшмәләренә карау, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса туры яки турыдан-туры чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

2. Граждан муниципаль хезмәткә кабул ителә һәм муниципаль хезмәттә була алмый:

1) аны закон көченә кергән судның эшкә сәләтsez яисә чикләнгән эшкә сәләтsez каары белән тану;

2) аны муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мөмкинлеген юкка чыгара торган жәзага тарту, законлы көченә кергән суд каары буенча;

3) дәүләт һәм федераль законнар тарафыннан саклана торган башка серләрне тәшкил итүче белешмәләргә көрүне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр дә граждан дәүләт вазыйфасын биләүгә дәгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү яисә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча мондый белешмәләрне куллануга бәйле булса;

4) муниципаль хезмәткә керүгә яки аны узуга комачаулаучы һәм медицина оешмасы бәяләмәсе белән расланган авыру булу. Диспансерлаштыруны узу тәртибе, мондый авырулар исемлеге һәм медицина оешмасын төзү рәвеше Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә;

5) әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү әлеге вазыйфаи затка турыдан-туры буйсынуга яисә аңа буйсынуга бәйле булса, яисә муниципаль хезмәткәр белән, әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынуга яисә аңа буйсынуга бәйле булса, жирле администрацияне житәкли торган муниципаль берәмлек башлыгы белән яисә муниципаль хезмәткәр белән, әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә турыдан-туры буйсынуга яисә аларның берсенә буйсынуга яисә аларның контроленә бәйле булса, Муниципаль хезмәт;

6) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын туктату - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йә Россия Федерациясе гражданының чит ил дәүләтне терриориясендә дайми яшәү хокукуны раслаучы, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил гражданының чит ил гражданына дайми яшәү хокукуны раслаучы башка документ алу хокукуна ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы

чит ил гражданы, муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

7) муниципаль хезмәткәр чит ил гражданы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданы булган очраклардан тыш, чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яки белә торып ялган белешмәләр биры;

9) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган мәгълүматларны тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дөрес яки тулы булмаган белешмәләр биры.

10) шәһәр жирлеге Уставының 95 статьясында каралган мәгълүматларны тапшырмау;

11) чакырылыш буенча хәрби хезмәтне узмаган дип тану, законлы нигезләр булмаса, чакыру комиссиясе бәяләмәссе нигезендә (контракт буенча хәрби хезмәт узган граждандардан тыш) - күрсәтелгән бәяләмәгә карата Россия Федерациясенең тиешле субъектының чакыру комиссиясенә шикаять биры өчен билгеләнгән срок чыкканнан соң 10 ел эчендә, ә әгәр күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакыру комиссиясе карапы күрсәтелгән бәяләмәгә граждан шикаяте буенча Россия Федерациясе тиешле субъектының чакыру комиссиясе карапы судка шикаяте бирелде., - суд карапы законлы көченә кергән көннән соң 10 ел дәвамында әлеге бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакыру комиссиясе карапын чыгаргандың әлеге бәяләмәгә шикаяте буенча хокуклары бозылмады дип танылды.

3. Граждан муниципаль хезмәткә кергәндә тәкъдим итә:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү турындағы үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзланган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсе, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) Мәгариф турында документ;

6) Мәжбүри пенсия иминиятенең иминият таныклыгы, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - запаста торучы гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулаучы авыру булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәссе;

10) муниципаль хезмәткә кергән ел өчен Керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр;

11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларында каралган башка документлар.

12) шәһәр жирлеге Уставының 95 статьясында каралган мәгълүматларны тапшырмау;

4. Граждан билгесез срокка яки биш елдан да артмаган срокка төзелүче хезмәт килешүе шартларында муниципаль хезмәткә керә.

5. Федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, шулай ук әлеге Уставта һәм шәһәр жирлегенең муниципаль хезмәтне турындағы нигезләмәдә каралган очракларда муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләү конкурс нигезендә башкарыла.

6. Гражданың муниципаль хезмәткә керүе яллаучы вәкиленең муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турындағы муниципаль хокукый акты белән рәсмиләштерелә.

7. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәр таныклыгын биры тәртибе һәм формасы шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан раслана.

8. Муниципаль хезмәт узу муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшендә чагыла.

9. Граждан контракт буенча шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр шәһәр жирлеге башлыгы белән янын туганлык яки туганлык очрагында (ата-аналар, ир белән хатын, балалары, бертуганнары, апалары, шулай ук бертуганнары, апалары, ата-аналары, ир белән хатын һәм балаларының балалары) контракт буенча шәһәр жирлеге башкарма комитеты вазыйфасын били алмый.

86 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең хокуклары һәм бурычлары

1. Муниципаль хезмәткәр хокуклары:

- 1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфаи бурычларны үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәттә алга жибәрү шартлары белән танышу;
- 2) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle оештыру-техник шартлар белән тәэмmin итү;
- 3) хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, хезмәт законнары, Муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт килешүе (контракт)нигезендә;
- 4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук ел саен түләнә торган ял;
- 5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle мәгълүмат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы, шәһәр жирлеге сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү өчен;
- 6) үз инициативасы белән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурсста катнашу;
- 7) жирле бюджет акчалары исәбеннән муниципаль хокукий акт нигезендә өстәмә һәнәри белем алу;
- 8) яклау, үз шәхси мәгълүматлар;
- 9) Үз эшенең барлык материаллары, һәнәри эшчәнлек турындагы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук аның язма анлатмаларын шәхси эшенә жәлеп итү;
- 10) үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һәнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һәнәри берлекләре төзү хокукин да керте, берләшмә;
- 11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, шул исәптән судка шикаять бирүне дә керте, аларны бозу очраклары;
- 12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәэмmin итү.

2. Муниципаль хезмәткәр, контракт буенча шәһәр жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрдән тыш, яллаучы (эш бирүче) вәкиленең алдан язма белдерүе белән, әгәр мәнфәгатьләр каршылыгына китермәсә һәм «Россия Федерациясенде муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса, башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

3. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

- 1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын, әлеге Уставны һәм башка муниципаль хокукий актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэмmin итәргә;
- 2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларны үтәргә;
- 3) вазыйфаи бурычларын башкарганда, расасына, милләтенә, теленә, диненә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законны мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законны мәнфәгатьләрен үтәргә;
- 4) жирле үзидарә органында, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазифа инструкциясен, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәү өчен кирәклө квалификация дәрәжәсен саклап калу;

6) федераль законнара тарафыннан сакланыла торган дәүләт һәм башка серләрне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә қагылышлы яисә аларның намусына һәм аbruена қагылучы белешмәләрне таратырга;

7) дәүләт һәм муниципаль милекне, шул исәптән аңа вазыйфаи бурычларны үтәү өчен бирелгән мәлкәтне сакларга;

8) Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә үзе һәм гайлә әгъзалары турында белешмәләрне тапшырырга;

9) яллаучы вәкилгә Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыккан көндә Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу яисә чит ил дәүләте гражданлыгы алган көнне чит ил гражданлыгы алу турында хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федеरаль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, йөкләмәләрне үтәргә, тыюларны бозмаска;

11) яллаучы (эш бирүче) вәкиленә вазыйфа йөкләмәләрен башкарғанда мәнфәгатьләр каршылыгына китеrerгә мөмкин булган шәхси қызықсынучанлык турында язма хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау буенча чараптар күрергә мөмкин;

4. Муниципаль хезмәткәр әлеге йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Тиешле житәкчедән, муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмә алган очракта, муниципаль хезмәткәр әлеге йөкләмәнен федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм башка норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, язма рәвештә әлеге йөкләмәне үтәгәндә бозылышырга мөмкин булган житәкчегә тапшырырга тиеш. Әлеге йөкләмәнен житәкчесе тарафыннан язма рәвештә расланган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәудән баш тартырга тиеш. Законсыз йөкләмәне үтәгән очракта, муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкчे Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

87 Статья. Муниципаль хезмәт белән бәйле тыюлар

1. Муниципаль хезмәт үтү белән бәйле рәвештә, муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү;

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Россия Федерациясе субъекты дәүләт вазыйфасына сайлану яисә билгеләү, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләнгән очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайлау яисә билгеләү;

в) һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, һөнәр берлеге органында, түләүле сайлау вазыйфасына сайлау;

2) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә, коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия белән идарә итүдә катнашудан тыш) яки башка ижтимагый оешманың, торак, торак - төзелеш, гараж кооперативларының, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенен гомуми жыелышында (конференцияләрдә) катнашырга; күрсәтелгән коммерцияле булмаган оешмалар (сәяси партиядән тыш) белән идарә итүдә бердәм башкарма орган буларак катнашу яисә аларның коллегиаль идарә органнары составына (эш бирүче) вәкиле рөхсәте белән, федераль законнарда каралган очраклардан тыш, һәм оешма белән идарә итүдә катнашу, жирле үзидарә органы исеменнән Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган очраклардан тыш, яллаучы (эш бирүче) вәкиле рөхсәте белән керә;

3) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләп торган яисә аңа турыдан-туры буйсынган яисә аңа буйсынган жирле үзидарә органында, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясендә өченче затлар эшләре буенча ышанычлы яисә вәкил булырга;

4) вазыйфай хәлгә бәйле рәвештә яисә физик һәм юридик затлардан (буләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә алырга. Беркетмә чарапары, хезмәт командировкалары һәм башка рәсми чарапар белән бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрләргә алынган бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәрләргә акт буенча жирле үзидарә органнарына, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә, Россия Федерациясе Граждан кодексы белән билгеләнгән очраклардан тыш, тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яки башка рәсми чарага бәйле рәвештә үзе алган бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукий актлары белән билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

5) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга, жирле үзидарә органы, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре белән, шулай ук дәүләт хакимияте органнары һәм чит дәүләтләрнең жирле үзидарә органнары, халықара һәм чит ил коммерциячел булмаган оешмалары белән үзара килешүләре буенча үзара нигездә гамәлгә ашырыла торган командировкалардан тыш, барырга;

6) вазыйфай бурычларны үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чарапарын, башка муниципаль мөлкәтне файдаланырга;

7) муниципаль хезмәт белән бәйле булмаган максатларда, федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы мәгълүматларга кертелгән мәгълүматларны яисә вазыйфай бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә ача билгеле булган хезмәт мәгълүматын таратырга яисә кулланырга;

8) әгәр бу вазифага керми икән, жирле үзидарә органы, шәһәр жирлегенең сайлау комиссиясе һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чарапарында, халык алдында, фикерләр һәм бәяләүләргә юл куярга;

9) шәһәр жирлеге башлыгы язма рөхсәтеннән башка бүләкләрне, Мактаулы һәм махсус исемнәр (фәнни) чит дәүләтләрдән, халықара оешмалардан, шулай ук сәяси партияләрдән, башка ижтимагый берләшмәләрдән һәм дини берләшмәләрдән тыш), әгәр аның вазыйфай вазыйфасына әлеге оешмалар һәм берләшмәләр белән хезмәттәшлек керсә, кабул итәргә;

10) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазифай нигезләмә өстенлекләреннән файдаланырга;

11) үз вазыйфаларын сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында мөнәсәбәтне гавами белдерергә;

12) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структураларын (һөнәр берлекләреннән, шулай ук ветераннар һәм башка ижтимагый үзешчәнлек органнарыннан тыш) төзергә яисә күрсәтелгән структураларны булдыруга ярдәм итәргә;

13) хезмәт бәхәсләрен жайга салу максатларында вазыйфай бурычларны үтәүне туктату;

14) идарә органнары, Попечительләр һәм күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының башка органнары составына керергә һәм гамәлдәге әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүенде яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса, Россия Федерациясе территориясенә аларның структур бүлекчәләре бар;

15) яллаучы (эш бирүче) вәкиленен язма рөхсәтеннән башка бары тик чит ил дәүләтләре, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына финанслана торган туләүле эшчәнлек белән, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүенде яки Россия Федерациясе законнарында башкача карапмаган булса, шөгыльләнергә.

2. Россия Федерациясенең норматив хокукий актлары белән билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан, муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфа биләүгә һәм (яки) әлеге оешмада граждан-хокукий шартнамәсе шартларында, әлеге оешма белән муниципаль

(административ) идарә итүнең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи (хезмәт) бурычларына керсә, граждан-хокукый шартнамәсе шартларында эшне башкарырга хокуклы түгел., муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка, ул Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган тәртиптә бирелә.

3. Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары белән билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан, муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфа биләүгә һәм (яки) әлеге оешмада граждан-хокукый шартнамәсе шартларында, әлеге оешма белән муниципаль (административ) идарә итүнең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи (хезмәт) бурычларына керсә, граждан-хокукый шартнамәсе шартларында эшне башкарырга хокуклы түгел., муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка, ул Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган тәртиптә бирелә.

88 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләр

1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) вазыйфа йөкләмәләрен намус белән, югары профессиональ дәрәҗәдә башкарырга;

2) Барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, тугры мәнәсәбәтне тәэмим итәргә, нинди дә булса Ижтимагый яки дини берләшмәләргә, һөнәри яки социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм оешмаларга карата алдан кисәтмәскә;

3) вазыйфаи бурычларны намус белән башкарга комачаулаучы нинди дә булса шәхси, мәлкәт (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;

4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар каарларының үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген юкка чыгара торган нейтральлекне сакларга;

5) гражданнар белән эшләүдә корректлылык күрсәтергә;

6) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый гореф-гадәтләренә һәм гореф-гадәтләренә хөрмәт күрсәтергә;

7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

8) милләтара һәм конфессиональара татулыкка ярдәм итәргә;

9) муниципаль орган абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле низаглы хәлләргә юл күймаска.

2. Житәкче булган муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләрне сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл күймаска тиеш.

89 Статья. Керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат тапшыру

1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва итүче гражданнар, әлеге вазифаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы (эш бирүче) вәкиленә үзләренең керемнәре, мәлкәтә һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәтә һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирергә тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең керемнәре, мәлкәтә һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, сроклары һәм формасы буенча тапшырыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче, тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль

хезмәткәр үз чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында мәгълүматларны Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада тапшырырга тиеш.

3. Муниципаль хезмәткәр, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контролльдә тоту 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актларында, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль хезмәткәрләргә үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү яисә муниципаль хезмәткәрдән эштән китүгә китерә торган хокук бозу булып саналса.

5. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан әлеге вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын, әлеге вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тапшырыла торган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын, Россия Федерациясенең норматив хокукий актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан тапшырыла торган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү, муниципаль хезмәткәрләрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу, аларның «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында билгеләнгән бурычларын үтәүләре Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

90 Статья. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

1. Муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле башкарулары, мактауга лаеклы хезмәте, аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәүләре өчен түбәндәгә бүләкләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер тапкыр бирелә торган акчалата бүләк түләү;
- 3) қыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) шәһәр жирлегендә билгеләнгән Мактау грамотасы яисә башка төр бүләкләр белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә шәһәр жирлегенең муниципаль хокукий актларында билгеләнгән башка төрләре.

2. Әлеге статьяның 1 пунктыннагы 1-3 пунктчаларында каралган бүләкләүләрне куллану тәртибе һәм шартлары шәһәр жирлегендә муниципаль хезмәт турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

91 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылығы

1. Муниципаль хезмәткәрләргә аның гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен яллаучы (эш бирүчө) вәкиле муниципаль хезмәткәркә түбәндәгесе дисциплинар җәза кулланырга хокуклы:

- искәрмә;
- шелтә;

- тиешле нигезлэр буенча муниципаль хезмэttэн азат иту.

2. Дисциплинар жинаятыкэ юл куйган муниципаль хезмэtkэр, аның дисциплинар жаваплыгы турындагы мөсөләне хәл итүгэ кадэр, акчалата эчтәлеген саклап, вазыйфаи бурычларны үтәүдән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмэtkэрне вазыйфаи бурычларны үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

3. Дисциплинар Жәзаларны куллану, шикаять бирү һәм исәптән төшерү тәртибе хезмәт законнары белән билгеләнә.

92 Статья. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турында таләпләрне, чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәгән һәм коррупциягә карши тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр

1. 2007 елның 2 марта турындагы Федераль закон белән коррупциягә карши тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән һәм мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турында муниципаль хезмәtkärләргә чикләүләр һәм тыюлар, таләпләрне үтәмәгән өчен

«Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» 2008 елның 25 декабрендәгэ 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Коррупциягә карши тору турында» һәм башка федераль законнар белән муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясында каралган түләтүләр салына.

2. Муниципаль хезмәtkэр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 һәм 18 статьяларында каралган хокук бозулар кылган очракларда ышаныч югалу сәбәпле муниципаль хезмәttэн азат ителергә тиеш.

3. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләр яllaучы (эш би्रүче) вәкиле тарафыннан кулланыла:

1) коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре турында доклад (алга таба-хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе);

2) тикшерү нәтижәләре турында доклад комиссиягә жибәрелгән очракта, муниципаль хезмәtkärләрнең хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тәкъдимнәре;

3) муниципаль хезмәtkэр аңлатмалары;

4) башка материаллар.

4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез булып тора:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары;

2) сәяси партияләрнең тәбәк яки жирле бүлекләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән тәбәк иҗтимагый берләшмәләре, сәяси партияләр булмаган тәбәк иҗтимагый берләшмәләре;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән Иҗтимагый совет;

4) массакүләм мәгълүмат чаралары.

5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез була алмый.

6. Тикшерү үткәргәнчे хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте подразделениесе муниципаль хезмәtkärдән язма рәвештә аңлатуны таләп итәргә тиеш. Ике эш көне үткәннән соң муниципаль хезмәtkärләргә курсәтелгән аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәtkärләргә аңлатма бирмәү тикшерү үткәрү өчен киртә тугел.

7. Муниципаль хезмәtkärләргә муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 статьясындагы 5 яки 7 өлешендә каралган хокук бозу кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәtkärneң язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан муниципаль хезмәtkärләрнең хезмәт тәртибенә куелган таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә тапшырыла, ул яllaучы (эш бириүчегә) муниципаль хезмәtkärгә карата

дисциплинар жәза куллану буенча рекомендацияләр әзерли.

Муниципаль хезмәткәргә башка хокук базу кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аçлатмасы һәм башка материаллар хокук базуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан яллаучы (эш бирүче) вәкиленә тапшырыла.

8. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләрне кулланганда муниципаль хезмәткәр тарафыннан кылынган коррупцион хокук базу характеристы, аның авырлыгы, аның авырлыгы, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтин булдырмая яисә жайга салу таләпләрен үтәү һәм аларга каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәүнен алдагы нәтижәләре исәпкә алына.

9. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, отпустка булуы, нигезле сәбәпләр аркасында аның хезмәттә булмавының башка очракларын исәпкә алмаганда, муниципаль хезмәткәргә коррупцион хокук базу кылган көннән бер айдан да соңга калмычка кулланыла, шулай ук хокук базуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерүләр үткәру һәм муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтин жайга салу буенча комиссия тарафыннан күрсәтелгән Тикшерү материалларын карау вакыты. Шул ук вакытта түләттерү коррупцион хокук базу кылган көннән алты айдан да соңга калмычка кулланылырга тиеш.

10. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупцион хокук базу кылган очракта түләтү куллану турындагы актта түләтүне куллану нигезе буларак «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль законның 27.1 статьясындагы 1 яки 2 өлеше күрсәтелә.

11. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук базуларны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актларны күрсәтеп түләтүне куллану турында актның күчермәсе, мотивлар күрсәтеп, муниципаль хезмәткәргә тиешле акт чыккан көннән өч эш көне эчендә тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзөлә.

12. Түләттерү федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә шикаять бирелергә мөмкин.

13. Әгәр муниципаль хезмәткәр түләтүләр кулланылган көннән бер ел дәвамында муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясындагы 1 өлешенең 1 яки 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүгә дучар итмеләсә, ул түләтелми дип санаала.

14. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясындагы 1 өлешенең 1 яки 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча дисциплинар жәза кулланылган көннән бер ел узганчы яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенечнамәсе буенча төшереп калдырырга хокуклы.

93 Статья. Муниципаль хезмәткәр өчен гарантияләр

1. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

- 1) вазыйфаи бурычларын вазыйфаи инструкция нигезендә үтәүне тәэмим итә торган эш шартлары;
- 2) акчалата эчтәлекне үз вакытында һәм тұлы күләмдә алу хокуқы;
- 3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук ел саен түләнә торган ял;
- 4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыккач та, медицина хезмәте күрсәтү;
- 5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлық белән бәйле рәвештә пенсия белән тәэмим итү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гайлә әгъзаларын аның үлеме белән бәйле рәвештә барлыкка килгән вакытта пенсия белән тәэмим итү;
- 6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зиян китерү очрагына, аларның

вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәт узган чорда яисә аның туктатылғаннан соң, әмма аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә килеп туган авыру яисә эшкә яраклылық югалу очрагына мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле көч кулланудан, янаулардан, башка хокуксыз гамәлләрдән яклау;

9) законнарда, шәһәр җирлегендә муниципаль хезмәт турындагы нигезләмәдә билгеләнгән очракларда, акчалата әчтәлекне саклап калып, шәһәр җирлеге бюджеты акчалары исәбеннән өстәмә һөнәри белем алу;

10) Россия Федерациясе Хезмәт Кодексында, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында, шәһәр җирлегенең муниципаль хокукый актларында каралган гарантияләрдән тыш, пенсиягә чыгу сәбәпле, өстәмә рәвештә бер тапкыр бирелә торган бүләкләү гарантияләнә. Күрсәтелгән гарантиянең шартлары, құләме һәм түләү тәртибе шәһәр җирлеге Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль хезмәткәргә закон, шәһәр җирлегендә муниципаль хезмәт турындагы Нигезләмә нигезендә хезмәт командировкаларына, муниципаль хезмәткә кабул итүгә, муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчүгә, башка жиргә муниципаль хезмәткә жибәрелүгә бәйле чыгымнар һәм башка компенсацияләр бирелә, шулай ук моңа бәйле транспорт чыгымнары һәм торак өчен түләү чыгымнары каплана.

3. Муниципаль хезмәткәргә, аның муниципаль хезмәт үтү шартларына бәйле рәвештә, хезмәт транспорты бирелә яки хезмәт максатларында, шәһәр җирлегендә муниципаль хезмәт турындагы нигезләмәдә билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә шәхси транспортны куллануга бәйле чыгымнар каплана.

4. Жирле үзидарә органы, шәһәр җирлегенең сайлау комиссиясе юкка чыгарылу йә жирле үзидарә органы, шәһәр җирлегенең сайлау комиссиясе аппараты хезмәткәрләре штаты қыскару сәбәпле, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе өзелгендә, оешма хезмәткәрләре штаты қыскару яисә оешма эшчеләре штаты қыскару сәбәпле, оешма эштән азат ителгән очракта, хезмәткәрләр өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

5. Муниципаль хезмәткәрләр өчен гарантияләр бирүгә бәйле чыгымнар, әгәр федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында башкача каралмаган булса, шәһәр җирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

94 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата әчтәлеге

1. Муниципаль хезмәткәр хезмәте өчен түләү муниципаль хезмәткәрнең үзе биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы (алга таба - вазыйфай оклад) нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай окладыннан, шулай ук муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә торган айлық һәм башка өстәмә түләүләрдән торган акчалата керем рәвешендә башкарыла.

2. Вазыйфай оклад құләме, шулай ук айлық һәм башка өстәмә түләүләр құләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә чыгарыла торган шәһәр җирлеге Советы каарлары белән билгеләнә.

95 Статья. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында мәгълүмат тапшыру

1. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы гражданин булган «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация чөлтәрендәге сайтлар һәм (яки) сайтларның адреслары турында мәгълүматлар, шулай ук аларны идентификацияләргә мөмкинлек бирүче мәгълүматлар яллаучы (эш бирүче) вәкиленә тапшырыла:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы граждан-муниципаль хезмәткә

кергэн ел алдыннан өч календарь ел эчендэ хезмәткә кергэндә;

2) муниципаль хезмәткәр - күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елына кадәр ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү кысаларында һәркем өчен мөмкин булган мәгълүмат урнаштыру очракларыннан тыш.

2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан муниципаль хезмәткә кергэндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң килүче елның 1 апреленнән дә соңга калмычча тапшырыла. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

3. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары буенча, ул вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъвачылар һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләрнен дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр.

XV башлығы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕНЕҢ ИКҮТИСАДИ НИГЕЗЕ

96 Статья. Шәһәр жирлегенең икътисади нигезе

Шәһәр жирлегенең икътисади нигезен муниципаль милектәге милек, шәһәр жирлеге бюджеты акчалары, шулай ук шәһәр жирлегенең милек хокуклары тәшкил итә.

97 Статья. Шәһәр жирлегенең муниципаль мөлкәте. Шәһәр жирлегенең муниципаль милкенә ия булу, файдалану һәм эш итү

Шәһәр жирлеге милкенде булган муниципаль мөлкәт исемлеге «Россия Федерациясенде жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федеरаль закон белән билгеләнә. Шәһәр жирлегенең муниципаль милкенә ия булу, файдалану, эш итү, муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр, хужалык жәмғиятъләре төзү гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

98 Статья. Шәһәр жирлегенең муниципаль милкен хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары

1. Муниципаль милекне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары федераль законнар нигезендә шәһәр жирлеге Советы каарлары белән билгеләнә.

2. Муниципаль милекне кулланудан һәм хосусыйлаштырудан кергэн керемнәр шәһәр жирлеге бюджетына керә.

99 Статья. Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр һәм хужалык жәмғиятъләре

1. Шәһәр жирлегенең муниципаль берәмлеке әлеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләре чиクリрәндә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне төзергә, үзгәртеп корырга һәм юкка чыгарырга, хужалык жәмғиятъләрен, шул исәптән жирле эhәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәkle муниципальара жәмғиятъләрне булдыруда катнашырга хокуклы. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә карата гамәлгә куючи функцияләрен һәм вәкаләтләрен вәкаләтле жирле үзидарә органнары гамәлгә ашыра.

2. Жирле үзидарә органнары муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенең максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, әлеге предприятие һәм учреждение житәкчеләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, әлеге Уставта каралган тәртиптә эшчәнлек турында хисапларны тыңлый.

3. Шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары шәһәр жирлеге исеменнән муниципаль казна

учреждениеләре йөкләмәләре буенча субсидия рәвешендә жавап бирәләр һәм аларның федераль законда билгеләнгән тәртиптә үтәлешен тәэмин итәләр.

100 Статья. Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән мәнәсәбәтләре

Шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук физик затлар белән мәнәсәбәтләре, Федераль Законда, Татарстан Республикасы законында башкача билгеләнмәгән булса, шартнамә нигезендә төзелә.

XVI башлыгы. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕНЕЦ ФИНАС НИГЕЗЕ

101 Статья. Шәһәр жирлеге бюджеты

1. Шәһәр жирлегенең үз бюджеты бар.

2. Шәһәр жирлеге бюджеты шәһәр жирлеге Советының муниципаль хокукий акты рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Шәһәр жирлеге бюджетында шәһәр жирлегенең жирле энәмияттеге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга юнәлдерелә торган керемнәр һәм шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итү өчен бирелә торган субвенцияләр, шулай ук қурсәтелгән керемнәр һәм субвенцияләр исәбеннән шәһәр жирлеге бюджетының тиешле чыгымнары аерым карала.

4. Федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең шулар нигезендә кабул ителә торган башка норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимиите органнарына һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарына шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра.

102 Статья. Шәһәр жирлегендә бюджет процессы

1. Шәһәр жирлеге бюджетын формалаштыру, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен контролльдә тоту шәһәр жирлегенең жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль гамәлгә ашырыла. Шәһәр жирлеге бюджетын формалаштыру, раслау һәм үтәү тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

2. Шәһәр жирлеге бюджеты проекты, шәһәр жирлеге бюджетын раслау турында шәһәр жирлеге Советы карары, аның үтәлеше турында еллык хисап, шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында квартал саен белешмәләр, жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләре саны турында, аларның хезмәт өчен түләүгә факттагы чыгымнары қурсәтеп, рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

3. Шәһәр жирлеге Советының муниципаль норматив-хокукий актларына, Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы, жирле салымнар турында муниципаль норматив-хокукий актларга, шәһәр жирлеге Советының муниципаль норматив-хокукий актларына үзгәрешләр кертү турында муниципаль норматив хокукий актлары Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында шәһәр жирлеге советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карап проекты кертелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

4. Жирлек бюджеты проекты Татарстан Республикасы Бюджет кодексы белән каралган вакытка төзелә һәм раслана.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр жирлеге бюджеты проекты, жирлекнән чыгым йөкләмәләрен финанс яғыннан тәэмин итү максатларында, жирлекнән социаль-икътисади

үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

6. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты шәһәр жирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Уставта кабул ителгән таләпләр нигезендә төзелә.

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Юлламасының нигезләмәләре;

2) Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;

3) жирлекнең бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм шәһәр жирлегенең салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

4) шәһәр жирлегенең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;

5) озак сроклы чорга шәһәр жирлегенең бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр керту проекты);

6) шәһәр жирлегенең муниципаль программалары (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәртү проектлары).

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты кергән төп характеристикалары булырга тиеш.

9. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каарда, әгәр алар Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне бүлү нормативлары булырга тиеш.

10. Шәһәр жирлеге бюджеты турындагы каар белән шәһәр жирлеге бюджеты керемнәренең Баш администраторлары исемлеге билгеләнә:

шәһәр жирлеге бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләр), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм эшчәнлек юнәлешләре), Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә), шулай ук бюджетлар чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законы, шәһәр жирлеге Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән очракларда;

Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

Чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансферлар күләме (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше

булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган.;

Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары (статья 2007 елның 2 авгуустындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына) киләсе елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге; шәһәр жирлеге бюджетының әлеге Кодекста, Татарстан Республикасы Законында, шәһәр жирлеге Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.

11. Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр жирлеге бюджеты турында карап проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр жирлеге бюджеты турында карап проекты план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен тәгәлләштерә һәм төзелә торган бюджетның план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслый.

Шәһәр жирлеге бюджетының расланган план чорының параметрларын тәгәлләштерүне күздә тота:

1) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап проектын карау предметы булган күрсәткечләрнең тәгәллекләрен раслау;

2) шәһәр жирлеге бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яисә киметүне раслау йә аңа өстәмә максатчан статьялар һәм (яисә) шәһәр жирлеге бюджеты чыгымнары төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту.

12. Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр жирлеге бюджеты турындагы карап проекты белән бер үк вакытта шәһәр жирлеге Советына тәкъдим ителэ:

бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында шәһәр жирлегенең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелгән нәтижәләре;

шәһәр жирлегенең социаль-икътисадый үсеше фаразы;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы белән расланган Төп характеристикалар фаразы;

шәһәр жирлеге бюджеты проектына анлатма языу;

методикалар (методикалар проектлары) һәм бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар; Чираттагы финанс елы азагына дәүләт (муниципаль) бурычның иң югары чиге (Чираттагы финанс елы азагына һәм план чорының һәр елы азагына);

агымдагы финанс елына авыл жирлеге бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;

шәһәр жирлеге Советы, шәһәр жирлегенең Ревизия комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары күрсәтелгән бюджет сметаларына карата шәһәр жирлеге башкарма комитеты белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Уставта билгеләнгән башка документлар һәм материаллар.

Бюджет турындагы карап белән расланган очракта, муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү турында карап проектына муниципаль программалар паспортлары тапшырыла.

Бюджет турында карап проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм

бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән күшымта булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән күшымта бюджет түрүндагы каар проектына ачлатма язына күшымта составына кертелә.

13. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган федераль законнар нигезендә шәһәр жирлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм бәяләмә бирү өчен шәһәр жирлегенең ревизия комиссиясенә җибәрелә.

14. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты шәһәр жирлеге Советы каравына Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрүндагы каар проектын агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча кертә.

103 Статья. Муниципаль ихтияжларны тәэмин иту өчен сатып алулар

1. Муниципаль ихтияжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу контракт системасы түрүнда Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы түрүнда гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль ихтияжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

104 Статья. Шәһәр жирлеге гражданнарының үзара салым акчасы

1. Гражданнарың үзара салым акчасы астында гражданнарың жирле эһәмияттәге конкрет мәсьәләләрне хәл иту өчен башкарыла торган бер тапкыр бирелә торган түләүләре анлашыла. Гражданнарың үзара салым түләүләре күләме шәһәр жирлегенең (жирлек составына керүче торак пункт) барлык халкы өчен абсолют күләмдә билгеләнә, алар саны шәһәр жирлегендә яшәүчеләрнең (жирлек составына керүче торак пункт) гомуми саныннан 30 проценттан артмый һәм алар өчен түләү күләме киметелергә мөмкин булган аерым категорияләрдән тыш.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән түләүләрне керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенең 4 һәм 4.1 пунктларында каралган очракларда гражданның жынында хәл ителә.

105 Статья. Шәһәр жирлегенең муниципаль бурыч алулары (муниципаль бурыч)

1. Шәһәр жирлеге, шәһәр жирлеге бюджеты кытлыгын финанслау һәм бурыч йөкләмәләрен түләү максатларында, муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы.

2. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокуку шәһәр жирлеге исеменнән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә шәһәр жирлеге башкарма комитетына карый.

3. Агымдагы финанс елы башына шәһәр жирлеге бюджеты акчаларының калган өлешләре агымдагы финанс елында шәһәр жирлеге бюджеты түрүндагы каар белән шәһәр жирлеге бюджеты кытлыгын финанслауның күрсәтелгән чыганагы буларак каралган акчалар күләменнән артып киткән күләмдә касса өзеклекләрен каплауга юнәлдерелергә мөмкин.

106 Статья. Бюджет хисабы. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше түрүнда еллык хисап

1. Шәһәр жирлегенең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора.

2. Шәһәр жирлегенең бюджет хисаплылыгы, бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә, шәһәр жирлегенең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә.

3. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисап шәһәр жирлеге Советы карары белән расланырга тиеш.

4. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисап шәһәр жирлеге Советына тәкъдим иткәнчегә кадәр тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапны тышкы тикшерү, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, шәһәр жирлегенең Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

5. Шәһәр жирлеге башкарма комитеты, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча, шәһәр жирлеге бюджетының үтәлеше турында хисап бирә. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү 1 айдан да артмаган вакытка, бюджет акчаларының баш администраторларының еллық бюджет хисаплылығын тышкы тикшерү күрсәткечләре нигезендә башкарыла.

6. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапка бәяләмә шәһәр жирлегенең Ревизия комиссиясе тарафыннан шәһәр жирлеге Советына бер үк вакытта шәһәр жирлеге башкарма комитетына җибәрелә.

7. Ел саен, агымдагы финанс елының 1 маеннан да соңга калмыйча, шәһәр жирлеге башкарма комитеты шәһәр жирлеге Советына хисап финанс елы өчен шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны, хисап финанс елы өчен шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында шәһәр жирлеге Советы Каары проектын, шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисаплылығын һәм Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документларны тәкъдим итә.

9. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапны карау нәтижәләре буенча шәһәр жирлеге Советы шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапны раслау яисә кире кагу турында Каар кабул итә.

Шәһәр жирлеге Советы тарафыннан шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисап кире кагылган очракта, ул мәгълуматларны дөрес булмаган яки тұлы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм 1 айдан артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

10. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турындағы Каар белән, шәһәр жирлеге бюджеты керемнәренең, чыгымнарының һәм дефицитының гомуми суммасы күрсәтелеп, хисап финанс елы өчен шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында шәһәр жирлеге бюджеты үтәлеше турында шәһәр жирлеге Советы Каарына аерым күштәләр белән күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәрен классификацияләү кодлары буенча шәһәр жирлеге бюджеты керемнәре;

керемнәр төрләре, керемнәр төрләре кодлары, дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификацияләре кодлары буенча шәһәр жирлеге бюджеты керемнәре (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

шәһәр жирлеге бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча шәһәр жирлеге бюджеты чыгымнары;

бюджетлар чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча шәһәр жирлеге бюджеты чыгымнары (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакларының классификациясе кодлары буенча шәһәр жирлеге бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

шәһәр жирлеге бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары төркемнәре, төркемнәре, статьялары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары кодлары буенча; дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү (статья исеме 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә).

107 Статья. Шәһәр жирлегенең жирле бюджеты үтәлеше

1. Шәһәр жирлегенең жирле бюджетын үтәу Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә башкарыла.

2. Шәһәр жирлеге бюджеты кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. Шәһәр жирлеге бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү, шәһәр жирлеге бюджеты акчаларын алучыларның шәхси счетларын ачу һәм алыш бару Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр жирлеге бюджетын үтәу шәһәр жирлегенең жыелма бюджет язмасы һәм шәһәр жирлегенең касса планы нигезендә оештырыла.

108 Статья. Муниципаль финанс контроле

1. Муниципаль финанс контроле Россия Федерациясенең бюджет законнарын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы башка норматив хокукий актларны үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба буленә.

2. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле-Зеленодольск муниципаль районы Контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлеге.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контроле Зеленодольск муниципаль районы Финанс-бюджет палатасының контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан тикшерү шәһәр жирлегенең жирле бюджетын үтәу барышында бюджет бозуларны кисетү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аларның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дөреслеген билгеләү максатларында шәһәр жирлеге бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.

XVII БАШЛЫГЫ. ШӘНӘР ЖИРЛЕГЕ УСТАВЫН КАБУЛ ИТУ. ӘЛЕГЕ УСТАВЫ ҮЗГӘРЕШЛӘР ҺӘМ ӨСТӘМӘЛӘР КЕРТУ

109 Статья. Шәһәр жирлеге Уставы проектын әзерләү, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту тәртибе

1. Шәһәр жирлеге Уставы проекты, шәһәр жирлеге Советы карары проекты, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында шәһәр жирлеге Советына шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, территориаль иҗтимагый үзидарә органныры, гражданнарның инициатив төркемнәре тарафыннан кертелә ала.

2. Шәһәр жирлеге Уставы проектын, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында карар проектын әзерләү өчен шәһәр жирлеге Советы карары белән максус комиссия төзелергә мөмкин. Әлеге комиссия эшнәдә катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органныры белгечләре, эксперtlар чакырылырга мөмкин.

3. Шәһәр жирлеге Уставы проекты, шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында шәһәр жирлеге Советы карары проекты шәһәр жирлеге Советы тарафыннан шәһәр жирлеге уставын кабул итү, шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы мәсьәләне караганчыга кадәр 30 көннән дә соңга калмычча шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы мәсьәләне шәһәр жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән Устав проекты, күрсәтелгән муниципаль хокукий акт проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен бер үк вакытта бастырып чыгару (халыкка житкерү) белән рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш, шулай ук гражданнарның аның турында фикер алышуда катнашу тәртибе турында да сүз барды. Шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында шәһәр жирлеге Советы карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук шәһәр жирлеге Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан

Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен, шәһәр жирлеге уставын әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл яңадан карау формасында үзгәрешләр кертелгән очракта, шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында тәкъдимнәр рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) таләп итлеми.

4. Шәһәр жирлеге Уставы, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында шәһәр жирлеге Советы каары проекты буенча, аларны шәһәр жирлеге Советы утырышында карау алдыннан әлеге Устав нигезендә, Уставы үзгәрешләр Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе нигезләмәләрен, әлеге Уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәтү рәвешендә кертелә торган очраклардан тыш, гавами тыңлаулар үткәрелә.

5. Шәһәр жирлеге Уставын яңа редакциядә шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий акт белән бәян итү рәхсәт итлеми. Бу очракта шәһәр жирлегенең яңа Уставы кабул итлә, ә элек муниципаль берәмлекнең гамәлдәгә Уставы һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий актлар шәһәр жирлегенең яңа Уставы үз көченә кергән көннән үз көчләрен югалткан дип таныла.

110 Статья. Шәһәр жирлеге уставын кабул итү, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту тәртибе

1. Шәһәр жирлеге Уставы проектын, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы каары проектын карау шәһәр жирлеге Советы тарафыннан кимендә ике уқылышта, шәһәр жирлеге Советы Регламенты нигезендә башкарыла.

2. Шәһәр жирлеге Уставы проектын, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында каары проектын беренче уқылышта кабул иткәннән соң әлеге проект шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан әлеге Уставының 76 статьясындагы 1 пунктында күрсәтелгән шәһәр жирлеге Советы депутатларына, хокук чыгару инициативасы хокукуна ия башка субъектларга төзәтмәләр керту өчен жибәрелә.

3. Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында шәһәр жирлеге Советы каары шәһәр жирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан өчтән икесе күпчелек тавыш белән кабул итлә. Шәһәр жирлеге башлыгы тавышы шәһәр жирлеге уставын, шәһәр жирлеге Советының шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы каарын кабул иткәндә, шәһәр жирлеге Советы депутаты тавышы буларак исәпкә алына.

111 Статья. Шәһәр жирлеге Уставының үз көченә керү тәртибе, әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында каар

1. Шәһәр жирлеге Уставы, шәһәр жирлеге Советы каары әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Каар кабул итегендән соң шәһәр жирлеге башлыгы тарафыннан федераль законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвө өчен Муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органына жибәрелә.

2. Шәһәр жирлеге Уставы, шәһәр жирлеге Советы әлеге Уставы үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында каары дәүләт теркәвенә алынганнан соң рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) соң үз көченә керә (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында(<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәре, махсус мәгълүмат стендларында түбәндәгә адреслар буенча урнашкан: Карамалы Тау штп, Беренче Май ур., 70 йорт, ЖҮИ бинасында, Карамалы Тау штп, Беренче Май ур., 70 йорт (жирлекнән административ бинасы), Карамалы Тау штп, Беренче Май ур., 30 йорт, «Гадел»кибете янында мәгълүмат щиты.; Карамалы Тау штп, Беренче Май ур., 2а йорт, вокзал яны мәйданында мәгълүмат стенды, «Диана» кибете янында мәгълүмат стенды, Карамалы Тау штп, Кузнецкая ур., 16а йорты, «Рубин» кибете янында мәгълүмат стенды, «Рубин», Түбән Карамалы

Тау поселогы, Б. Кочемиров ур., 2а, «ЮСОН» кибете янында мәгълүмат стенды, Протопоповка авылы, Кооператив ур., 15а, ИП Яфизова кибете янында мәгълүмат щиты, Олы Ходяш авылы, Үзәк урамы, 2а, 42 йорт, шәхси эшмәкәр Навасардян кибетендә мәгълүмат щиты.

Шәһәр жирлеге башлыгы шәһәр жирлегенең теркәлгән уставын, шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий актны муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан кергән көннән жиде көн эчендә бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) бурычлы.

Шәһәр жирлеге Уставына кертелгән һәм жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр (шәһәр жирлеге уставын федераль законнарга туры китерү очракларыннан тыш), шәһәр жирлеге уставын федераль законнарга туры китерү очракларыннан тыш, шулай ук жирле үзидарәнең сыйланулы вазыйфаи затларының вәкаләтләре, вәкаләтләре, вакытлары, сайлау тәртибе үзгәрүдән тыш) шәһәр жирлеге Советы вәкаләтләре чоры узғаннан соң үз көченә керә.

3. Шәһәр жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр муниципаль хокукий акт белән кертелә, ул Рәсмиләштерелегә Мөмкин:

1) шәһәр жирлеге Советы карары белән, шәһәр жирлеге башлыгы, шәһәр жирлеге Советы рәисе вәкаләтләрен башкаручы;

2) шәһәр жирлеге Советы тарафыннан кабул ителгән һәм шәһәр жирлеге башлыгы имзалаган аерым норматив хокукий акт. Бу очракта әлеге хокукий актта аны кабул итү турында шәһәр жирлеге Советы карары реквизитлары куела. Шәһәр жирлеге Советының мондый карарына шәһәр жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы күчмә нигезләмәләрне һәм (яисә) нормаларны керту рөхсәт ителми.